

**TEST: 1231#01#Y15#01 KƏSİR QIYABI 500**

Test	1231#01#Y15#01 KƏSİR QIYABI 500
Fənn	1231 - Ümumi ekologiya
Təsviri	[Təsviri]
Müəllif	Qurbanova F.
Testlərin vaxtı	80 dəqiqə
Suala vaxt	0 Saniyə
Növ	İmtahan
Maksimal faiz	500
Keçid balı	170 (34 %)
Suallardan	500
Bölmələr	34
Bölmələri qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Köçürməyə qadağa	<input checked="" type="checkbox"/>
Ancaq irəli	<input type="checkbox"/>
Son variant	<input type="checkbox"/>

**BÖLMƏ: 01 01**

Ad	01 01
Suallardan	9
Maksimal faiz	9
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

Sual: Təbiətlə cəmiyyətin qarşılıqlı əlaqələrini və təsirlərin ümumi qanunauyğunluqlarını hansı elm sahəsi öyrənir? (Çəki: 1)

- ekologiya  
 fizika  
 kimya  
 biologiya  
 tarix

Sual: Kimya, fizika, geologiya, coğrafiya, torpaqşünaslıq, riyaziyyat ilə sıx əlaqədə hansı elm sahəsi öyrənilir? (Çəki: 1)

- tarix
  - biologiya
  - ekologiya
  - botanika
  - informatika
- 

Sual: Ekologiyanın əsas tədqiqat obyektı hansı sistemdir? (Çəki: 1)

- fəza sistemidir
  - bioloji sistemdir
  - su sistemidir
  - dağlar sistemidir
  - ekosistemdir
- 

Sual: Canlıların həyat fəaliyyəti nəticəsində əmələ gələn maddələrə nə deyilir? (Çəki: 1)

- üzvi maddə deyilir
  - biogen maddə deyilir
  - qeyri-üzvi maddə deyilir
  - mineral maddə deyilir
  - polimer maddə deyilir
- 

Sual: Ekologiyanın inkişafında Ç.Darvinin hansı nəzəriyyəsinin böyük təsiri olmuşdur? (Çəki: 1)

- ibtidai nəzəriyyənin
  - təbiət haqqında nəzəriyyənin
  - bərabərsizliklər nəzəriyyəsinin
  - piramidalar nəzəriyyəsinin
  - təkamül nəzəriyyəsinin
- 

Sual: Ekologiya elminin inkişaf tarixini neçə mərhələyə ayırırlar? (Çəki: 1)

- 5 mərhələyə
  - 2 mərhələyə
  - 3 mərhələyə
  - 7 mərhələyə
  - 4 mərhələyə
- 

Sual: Ekologiyanın bir elm kimi formalaşması və təşəkkül tapması onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsinə aid edilir? (Çəki: 1)

- II mərhələsinə
  - III mərhələsinə
  - V mərhələsinə
  - I mərhələsinə
  - VI mərhələsinə
-


Sual: Ekologiyanın kompleks bir elmə çevrilməsi onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsinə aid edilir? (Çəki: 1)

- III mərhələsinə
  - V mərhələsinə
  - II mərhələsinə
  - I mərhələsinə
  - IV mərhələsinə
- 

Sual: Hansı elmin inkişaf tarixini üç mərhələyə ayırırlar? (Çəki: 1)

- riyaziyyat elminin
  - ekologiya elminin
  - Fəlsəfə elminin
  - Informatika elminin
  - Tarix elminin
- 

### **BÖLMƏ: 01 02**

Ad	01 02
Suallardan	18
Maksimal faiz	18
Sualları qarışdırmaq	
Suallar təqdim etmək	2 %

---

Sual: Ekologiya ifadəsi kim tərəfindən neçənci ildə elmə gətirilmişdir? (Çəki: 1)

- Darvin tərəfindən 1890-cı ildə
  - Hekkel tərəfindən 1866-cı ildə
  - Zyuss tərəfindən 1895-ci ildə
  - Vernadski tərəfindən 1860-cı ildə
  - Lomonosov tərəfindən 1865-ci ildə
- 

Sual: Canlı orqanizmlərin onları əhatə edən mühitlə struktur əlaqələrinin öyrənilməsi hansı elm sahəsinin predmetidir? (Çəki: 1)

- riyaziyyatın
  - kimyanın
  - biologiyanın
  - ekologiyanın
  - fizikanın
- 

Sual: Canlılar və onların mövcud olduqları mühitdən ibarət olan vahid təbii kompleksə nə deyilir? (Çəki: 1)

- ekosistem deyilir
- biotop deyilir
- biogenoz deyilir

- biogeosenoz deyilir
  - biosfer deyilir
- 

Sual: Biologiya elminin bir hissəsi olan ekologiyanın əsas hissəsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- tətbiqi ekologiya adlanır
  - ümumi ekologiya adlanır
  - mühəndis ekologiyası adlanır
  - kosmik ekologiya adlanır
  - sosial ekologiya adlanır
- 

Sual: Ümumi ekologiyanın hansı bölməsi ayrı-ayrı növlərin mühitlə qarşılıqlı əlaqələrini öyrənir? (Çəki: 1)

- populyasiyalar ekologiyası
  - sinekologiya
  - biologiya
  - autoekologiya
  - ekosistem
- 

Sual: Ümumi ekologiyanın hansı bölməsi bir qrupa mənsub olan müxtəlif növlərin qarşılıqlı münasibətlərini və onların təbii mühitlə əlaqələrini öyrənir? (Çəki: 1)

- populyasiyalar ekologiyası
  - autoekologiya
  - biologiya
  - ekosistem
  - sinekologiya
- 

Sual: Biosferdə müəyyən məkanda məskunlaşan və biogen maddələr dövrənini dayanıqlı surətdə saxlayan müxtəlif növ canlıların birliyinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- biogeosenoz deyilir
  - biotop deyilir
  - biosenoz deyilir
  - ekosistem deyilir
  - biosfer deyilir
- 

Sual: Populyasiyaların strukturunu və dinamikasını hansı ekologiya öyrənir? (Çəki: 1)

- sinekologiya öyrənir
  - biologiya öyrənir
  - demoekologiya öyrənir
  - antoekologiya öyrənir
  - mühəndis ekologiyası öyrənir
- 

Sual: Bir-biri ilə funksional bağlılıqda olan canlı orqanizimlərin çoxnövlü birliyi necə adlanır? (Çəki: 1)

- biosenoz adlanır

- biotop adlanır
  - biogeosenoz adlanır
  - ekosistem adlanır
  - biokütlə adlanır
- 

Sual: Ekologiyanın sərbəst elm kimi formalaşması onun inkişaf tarixinin hansı mərhələsinə aid edilir? (Çəki: 1)

- V mərhələsinə
  - III mərhələsinə
  - IV mərhələsinə
  - I mərhələsinə
  - II mərhələsinə
- 

Sual: Ekologiya elmi hansı fəaliyyət sahələrinə təsir göstərir? (Çəki: 1)

- iqtisadiyyata, dinə, əxlaqa, tərbiyəyə, əmək fəaliyyətinə
  - əmək fəaliyyətinə, tərbiyəyə, dinə, əxlaqa
  - iqtisadiyyata, mədəniyyətə, əxlaqa, siyasətə
  - əxlaqa, davranışa, biliyə, əmək fəaliyyətinə
  - mədəniyyətə, musiqiyə, siyasətə, sosial vəziyyətə
- 

Sual: Ekologiyanın inkişafı uzun müddət hansı vəziyyətə davam etmişdir? (Çəki: 1)

- populyasiya səviyyəsində
  - biosenoz səviyyəsində
  - ekosistem səviyyəsində
  - autoekologiya səviyyəsində
  - sinekologiya səviyyəsində
- 

Sual: Elm və texnikanın inkişafı insanın rifahının yaxşılaşmasına səbəb olunmasına baxmayaraq, onun yaşadığı ətraf mühitə neçə təsir göstərir? (Çəki: 1)

- əla təsir göstərir
  - təsir göstərmir
  - yaxşılaşmasına səbəb olur
  - dəyişməsinə səbəb olur
  - pisləşməsinə səbəb olur
- 

Sual: Ekologiya aşağıdakı elm sahələri ilə sıx əlaqədə öyrənilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- kimya
  - fizika
  - torpaqşünaslıq
  - riyaziyyat
  - astronomiya
- 

Sual: Ekosistem hansı elmin tədqiqat obyektidir? (Çəki: 1)

- kimya elminin
  - ekologiya elminin
  - Astronomiya elminin
  - Riyaziyyat elminin
  - Informatika elminin
- 

Sual: Biosferdə biogen maddələr necə yaranır? (Çəki: 1)

- canlıların həyat fəaliyyəti nəticəsində
  - Qeyri-üzvi maddələrin təsirindən
  - Canlıların çürüməsindən
  - Maddələrin böyük dövrənindən
  - Bitkilərin məhv olmasından
- 

Sual: Hüceyrə canlı təbiətin təşkil olunma səviyyəsində hansı səviyyənin əsas elementidir? (Çəki: 1)

- orqanizm səviyyəsinin
  - biosfer səviyyəsinin
  - biosfer səviyyəsinin
  - populyasiya səviyyəsinin
  - hüceyrə səviyyəsinin
- 

Sual: Orqanizm hansı təbiətin təşkil olunma səviyyəsində hansı səviyyənin əsas elementidir? (Çəki: 1)

- orqanizm səviyyəsinin
  - Bakteriya səviyyəsinin
  - Mikroorqaniz səviyyəsinin
  - Populyasiya səviyyəsinin
  - Hüceyrə səviyyəsinin
- 

### **BÖLMƏ: 01 03**

Ad	01 03
Suallardan	12
Maksimal faiz	12
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

---

Sual: Ümumi ekologiya hansı bölmələrdən ibarətdir? (Çəki: 1)

- tətbiqi, riyazi, informativ
  - akustika, səs-küy, optika
  - autoekologiya, populyasiya ekologiyası, sinekologiya
  - botanika, kibernetika, biologiya
  - biologiya, anatomiya, akustika
-

Sual: Sənaye sahələrinin və kənd təsərrüfatının tələbləri ilə bağlı olan, o cümlədən ətraf mühitə canlıların və insanın təsirini öyrənmək üçün hansı ekoloji metoddan istifadə edilir? (Çəki: 1)

- adi metodlar
  - indikasiya metodundan
  - monitorinqdən
  - riyazi modelləşdirmədən
  - ixtiyari metodlardan
- 

Sual: İnsanların təbiəti mühafizə problemlərinin məntiqi davamı nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- ekoloji təhsil və tərbiyədən
  - ekoloji əxlaq və davranışdan
  - ekoloji intizam və tərbiyədən
  - ekoloji davranış və təhsildən
  - ekoloji təhsil və əxlaqdan
- 

Sual: Ətraf mühitdə insanı maraqlandıran parametrlərin müşahidə vasitəsilə dinamikada öyrənilməsi hansı ekoloji sistem vasitəsilə həyata keçirilir? (Çəki: 1)

- ekoloji müşahidə vasitəsilə
  - ekoloji monitorinq vasitəsilə
  - ekoloji tədqiqat vasitəsilə
  - ekoloji hesablamalar vasitəsilə
  - empirin düsturlar vasitəsilə
- 

Sual: Ekoloji problemlərin həllində ekoloji üsullardan əlavə hansı tədqiqatlar aparılmalıdır? (Çəki: 1)

- kimyəvi, fiziki, təsərrüfat-iqtisadi
  - fiziki, bioloji, sosial
  - təsərrüfat-iqtisadi, sosial və siyasi
  - texniki, iqtisadi, maliyyə
  - mühasibat, maliyyə, sosial
- 

Sual: Müasir biosferin vəziyyətini müəyyən edən ən əhəmiyyətli amillərdən biri nə hesab olunur? (Çəki: 1)

- insanın fəaliyyəti
  - insanın biganəliyi
  - insanın fəaliyyətsizliyi
  - insanın müdaxiləsi
  - insanın hərəkəti
- 

Sual: Ekologiyanın təsərrüfat-iqtisadi, sosial, siyasi-tədqiqatlar aparıcı bölməsi neçə adlanır? (Çəki: 1)

- mühəndis ekologiyası
- sosial ekologiya

- tətbiqi ekologiya
  - nəzəri ekologiya
  - ümumi ekologiya
- 

Sual: Təhsildən, sənətdən, şəxsi maraqlarından asılı olmayaraq müasir insan hansı ekoloji əxlaq prinsiplərinə əməl etməlidir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- təbiətə müdaxilə edilməsi
  - ekoloji tələbkarlıq
  - bioloji müxtəlifliyin saxlanması
  - istehsalın humanisləşdirilməsi
  - antropogen landşaftda bioloji gözəlliyin qorunması
- 

Sual: Autoekologiya, populyasiyalar ekologiyası, sinekologiya hansı ekologiyasının bölmələridir? (Çəki: 1)

- tətbiqi ekologiyasının
  - mühəndis ekologiyasının
  - nəzəri ekologiyasının
  - ümumi ekologiyasının
  - məişət ekologiyasının
- 

Sual: Sosial ekologiya hansı bölmələrdən ibarətdir (Çəki: 1)

- sosial məişət sənaye
  - ətraf mühiti, sənaye, litosfer
  - təsərrüfat-iqtisadi, sosial, siyasi
  - Atmosfer, iqtisadi, sənaye
  - Məişət, sənaye, mədəniyyət
- 

Sual: Ətraf mühitin pisləşməsinə səbəb olan amillərdən biri də nə hesab olunur? (Çəki: 1)

- sənaye sahələrinin genişlənməsi
  - təbii fəlakətlər
  - turşulu yağışlar
  - elm və texnikanın inkişafı
  - Torpaq eroziyaları
- 

Sual: Atmosferin ozon qatı biosfer hansı sərhədini müəyyən edir? (Çəki: 1)

- termosferi sərhədini
  - yuxarı sərhədini
  - Aşağı sərhədini
  - Su sərhədini
  - Nossfer sərhədini
- 

## **BÖLMƏ: 02 02**

Ad

02 02

Suallardan

16



---

Maksimal faiz	16
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	2 %

---

Sual: Yer kürəsinə həyatın kosmosdan mikroorqanizmlərin sporları vasitəsilə gəldiyini iddia edən nəzəriyyə necə adlanır? (Çəki: 1)

- Panspermiya nəzəriyyəsi
  - təkamül nəzəriyyəsi
  - kvant nəzəriyyəsi
  - fəlsəfi nəzəriyyəsi
  - idrak nəzəriyyəsi
- 

Sual: Hansı dövrdə Yer atmosferində su buxarı, karbon qazı, metan, ammonyak və başqa qazlar mövcud olmuşdur? (Çəki: 1)

- daş dövründə
  - katarxeymeqa dövründə
  - mis dövründə
  - müasir dövrdə
  - vulkanlar dövründə
- 

Sual: Biosenoqlar maddə, enerji və informasiya baxımından necə sistemlərdir. (Çəki: 1)

- qapalı sistemlərdir
  - tək sistemdir
  - yarım qapalı sistemdir
  - yarım açıq sistemdir
  - açıq sistemdir
- 

Sual: Canlı varlıqlar dünyasını hansı orqanizmlər dünyasına ayırırlar? (Çəki: 1)

- hüceyrəli və hüceyrəsiz orqanizmlərə
  - genli və gensiz orqanizmlərə
  - ibtidai və genetik orqanizmlərə
  - sadə və ali orqanizmləri
  - sadə və mürəkkəb
- 

Sual: Hüceyrəli orqanizmləri hansı yarımqruplara ayırırlar? (Çəki: 1)

- bakteriyalar və göbələklər
  - prokariotlar və eukariotlar
  - bitkilər və heyvanlar
  - otyeyənlər və ətyeyənlər
  - göbələklər və mikroblar
- 

Sual: Eukariot canlılar hansı qruplara ayırırlar? (Çəki: 1)

- hüceyrəli və hüceyrəsizlər
  - monohüceyrəli və di hüceyrəli
  - bir hüceyrəli və çox hüceyrəli
  - çox hüceyrəli və monohüceyrəli
  - polihüceyrəli və hüceyrəsizlər
- 

Sual: Öz bədənlərini qeyri-üzvi maddələrdən qura bilməyənlər və üzvi maddələri qida vasitəsilə xaricdən alan orqanizmlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- heterotrof adlanır
  - avtotraf adlanır
  - hüceyrə adlanır
  - göbələk adlanır
  - bakteriya adlanır
- 

Sual: Hansı orqanizmlərin xarici mühitdən əldə etdikləri qida onların bədənlərinin qurulmasına və həyata fəaliyyəti üçün enerji mənbəyi kimi istifadə edilir? (Çəki: 1)

- avtotrofların
  - heterotrofların
  - miksotrofların
  - miksotrofların
  - göbələklərin
- 

Sual: Günəş şüalarının enerjisindən istifadə edərək özlərinə lazım olan üzvi maddələri sintez edən orqanizmlərə nə deyilir? (Çəki: 1)

- göbələklər deyilir
  - viruslar deyilir
  - fotosintetlər deyilir
  - heterotroflar deyilir
  - bakteriyalar deyilir
- 

Sual: Hansı canlılar qidalanmanın xarakterinə görə parazit və ya soprofaqlara aid edilir? (Çəki: 1)

- viruslar
  - göbələklər
  - bakteriyalar
  - mikroblar
  - bitkilər
- 

Sual: Müasir bitki növlərinin əksəriyyət qidalanma üsuluna görə hansı qrup canlılara aid edilir? (Çəki: 1)

- avtotroflara
  - heterotroflara
  - miksotroflara
  - prokariotlara
  - bakteriyalara
-

Sual: Heyvanlar qidalanma üsuluna görə hansı qrup canlılara aid edilir? (Çəki: 1)

- avtotroflara
  - heterotroflara
  - miksotroflara
  - prokariotlara
  - bakteriyalara
- 

Sual: Orqanizm hansı təbiətin təşkil olunma səviyyəsində hansı səviyyənin əsas elementidir? (Çəki: 1)

- orqanizm səviyyəsinin
  - Bakteriya səviyyəsinin
  - Mikroorqaniz səviyyəsinin
  - Populyasiya səviyyəsinin
  - Hüceyrə səviyyəsinin
- 

Sual: Hüceyrəli və hüceyrəsiz orqanizmlər hansı varlıqlar dünyasına aiddir? (Çəki: 1)

- cansız varlıqlar dünyasına
  - prokariotlar dünyasına
  - canlı varlıqlar dünyasına
  - Fiziki aləm dünyasına
  - Obyektlər dünyasına
- 

Sual: Göbələklər qidalanma xarakterinə görə hansı qruplar aid edilir? (Çəki: 1)

- bitkilərə
  - heyvanlara
  - viruslara
  - parazitlərə
  - Obyektlərə
- 

Sual: Heterotroflar qidalanma üsuluna görə hansı qruplara aid edirlər? (Çəki: 1)

- bakteriyalar qrupuna
  - həşəratlar qrupuna
  - göbələklər qrupuna
  - avtotroflar qrupuna
  - heyvanlar qrupuna
- 

### **BÖLMƏ: 02 03**

Ad	02 03
Suallardan	8
Maksimal faiz	8
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

---

Sual: Müasir təsəvvürlərə görə həyatın əmələ gəlməsi aşağıdakı mərhələlərdən keçmişdir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- qazlardan və su buxarlarından ibarət atmosfer yaranmışdır
  - biokimyəvi monomerlərin abiogen sintezi baş vermişdir
  - qeyri-üzvi maddələr üzvi maddələrə çevrilmişlər
  - monomerlərin polimerləşməsindən bioloji polimerlər yaranmışdır
  - protobionlar, hüceyrə yaranmışlar
- 

Sual: Təkamül prosesinin mexanizmləri canlı hissəciklərdən tutmuş biosferə qədər olan bütün diapazonu əhatə edir. Əsas hadisələr canlı təbiətin aşağıdakı təşkil olunma səviyyələrində baş verir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- insan səviyyəsində
  - molekulyar genetik səviyyədə
  - hüceyrə; orqanizm səviyyələrində
  - populyasiya-növ səviyyəsində
  - biogeosenoz; biosfer səviyyəsində
- 

Sual: Bütün canlılar qidalanma üsuluna görə necə qrupa bölünür? (Çəki: 1)

- avtotroflar və heterotroflar
  - bakteriyalar və göbələklər
  - prokariotlar və gölələklər
  - birhüceyrəlilər və çox hüceyrəlilər
  - avtotroflar və bakteriyalar.
- 

Sual: Günəş şüalarının enerjisini və yaxud kimyəvi enerjini istifadə edərək özlərinə lazım olan üzvi maddələri sintez edən canlılara nə deyilir? (Çəki: 1)

- heterotroflar deyilir
  - avtotroflar deyilir
  - bakteriyalar deyilir
  - bir hüceyrəlilər deyilir
  - prokariotlar deyilir
- 

Sual: Avtotrof orqanizmlər tərəfindən sintez edilmiş məhsullar hesabına yaşayan canlılar necə adlanır? (Çəki: 1)

- avtotroflar adlanır
  - birhüceyrəlilər adlanır
  - heterotroflar adlanır
  - bakteriyalar adlanır
  - göbələklər adlanır
- 

Sual: Avtotrof xassələrini saxlamaqla hazır üzvi maddələrlə qidalanan orqanizmlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- mikrotroflar adlanır

- heterotrof adlanır
  - avtotrof adlanır
  - göbələk adlanır
  - virus adlanır
- 


Sual: Hansı orqanizmlərin biosferdə əsas funksiyası ölmüş maddələri çürüdüüb bioloji dövranə qaytarmaqdır? (Çəki: 1)

- virusların
  - bakteriyaların
  - göbələklərin
  - mikrobların
  - yosunlar
- 

Sual: Hansı canlılar qidalanma üsuluna görə prodüsent, konsument, redüsent kateqoriyalarına ayrılır? (Çəki: 1)

- bitkilər
  - həşəratlar
  - heyvanlar
  - viruslar
  - göbələklər
- 

### **BÖLMƏ: 02 01**

Ad	02 01
Suallardan	8
Maksimal faiz	8
Sualları qarışdırmaq	
Suallar təqdim etmək	1 %

---

Sual: Hansı alim dünyada ilk dəfə molekulyar əsasda təkamül prosesinin fiziki-kimyəvi modelini qurmuşdur? (Çəki: 1)

- M.Lomonosov
  - Zyuss
  - Ç.Darvin
  - M.Eygel
  - V.Dokuçayev
- 

Sual: Hansı təbiət bircinsli olmayan bütöv bir sistemdir və onun hissələr, elementləri sadədən aliyə doğru təşkil olunmuşdur? (Çəki: 1)

- cansız təbiət
- geoloji təbiət
- biogen təbiət
- biotop təbiət
- canlı təbiət

---

Sual: Canlı təbiətin təşkil olunma səviyyəsindən olan molekulyar-genetik səviyyənin əsas elementi hansıdır? (Çəki: 1)

- genlərdir
  - hüceyrədir
  - orqanizmdir
  - biotadır
  - bionlardır
- 

Sual: Canlı təbiətin təşkil olunma səviyyəsinə aid olan hüceyrə səviyyəsində əsas element necə adlanır? (Çəki: 1)

- gen adlanır
  - hüceyrə adlanır
  - biosfer adlanır
  - ekosistem adlanır
  - biota adlanır
- 

Sual: Canlı təbiətin təşkil olunma səviyyəsinə aid olan orqanizm səviyyəsində təşkil olunmada əsas element necə adlanır? (Çəki: 1)

- bakteriya adlanır
  - mikroorqanizm adlanır
  - orqanizm adlanır
  - ekosistem adlanır
  - gen adlanır
- 

Sual: Canlı təbiətin təşkil olunma səviyyəsinə aid olan populyasiya-növ səviyyəsində təşkil olunmada əsas element necə adlanır (Çəki: 1)

- gen adlanır
  - hüceyrə adlanır
  - populyasiya adlanır
  - fərd adlanır
  - biogen adlanır
- 

Sual: Ümumilikdə populyasiya necə genetik sistemdir? (Çəki: 1)

- qapalı sistemdir
  - yarıq qapalı sistemdir
  - yarıq açıq sistemdir
  - açıq sistemdir
  - cansız sistemdir
- 


Sual: Genetik nöqtəyi-nəzərdən nə açıq sistemdir? (Çəki: 1)

- biogeosenoz
- populyasiya
- Ekosistem
- Biotop

Biosenoz

---

**BÖLMƏ: 03 01**

Ad	03 01
Suallardan	9
Maksimal faiz	9
Sualları qarışdırmaq	
Suallar təqdim etmək	1 %

---

Sual: Biosfer termiki elme ilk defe kim tərəfindən və necinci ildə daxil edilmisdir? (Çəki: 1)

- E.Zyuss tərəfindən 1875-ci ildə
  - V.Vernadski tərəfindən 1870-ci ildə
  - M.Lomonosov tərəfindən 1860-cı ildə
  - Ç.Darvin tərəfindən 1855-ci ildə
  - Hekkel tərəfindən 1850-ci ildə
- 

Sual: Yer kürəsinin həyat prosesləri gedən sahəsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- ekosistem deyilir
  - biosfer deyilir
  - biosenoz deyilir
  - biotop deyilir
  - biogeosenoz deyilir
- 

Sual: Biosferin elmi təliminin yaradıcısı kim sayılır? (Çəki: 1)

- Ç.Darvin
  - E.Zyuss
  - akademik V.İ.Vernadski
  - M.Lomonosov
  - L.Landay
- 

Sual: Uzun illər davam edən təkamül prosesinəticəsində biosferdə nə qədər bitki, heyvan və mikroorqanizmlər yaranmışdır? (Çəki: 1)

- 3 milyon
  - 5 milyon
  - 7 milyon
  - 4 milyon
  - 10 milyon
- 

Sual: V.İ.Vernadski canlı orqanizmlərin məcmuyunu hansı termin ilə əvəz etmişdir? (Çəki: 1)

- "canlı maddə" ilə əvəz etmişdir

- “canlı orqanizm” ilə əvəz etmişdir
  - “canlı bitki” ilə əvəz etmişdir
  - “canlı heyvan” ilə əvəz etmişdir
  - “canlı gül” ilə əvəz etmişdir
- 

Sual: Biosferin aşağı sərhəddi hidrosferdə hansı dərinlikdədir? (Çəki: 1)

- 5-10 km
  - 7-11 km
  - 3-9 km
  - 4-7 km
  - 2-11 km
- 

Sual: Biosferin aşağı sərhəddi litosferdə hansı dərinlikdədir ? (Çəki: 1)

- 2-9 km
  - 3-5 km
  - 4-7 km
  - 5-9 km
  - 7-9 km
- 

Sual: Avropada biosferin yuxarı sərhəddi yer səthindən hansı hündürlükdədir ? (Çəki: 1)

- 9-12 km-də
  - 10-15 km-də
  - 8-13 km-də
  - 5-8 km-də
  - 12-15 km-də
- 

Sual: Yer səthinin suyu neçə hissəyə bölünür? (Çəki: 1)

- dənizlər, göllər, çaylar
  - bulaqlar, göllər, nohurlar
  - dünya okeanı, qitə suları, yeraltı sular
  - çaylar gölməçələr, dənizlər
  - bataqlıqlar, gölməçələr, okeanlar
- 

### **BÖLMƏ: 03 03**

Ad	03 03
Suallardan	6
Maksimal faiz	6
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	8 %

---

Sual: V.Vernadski biosferi neçə hissəyə ayırmışdır? (Çəki: 1)



- atmosfer, noosfer, kosmik
  - kosmik, hidrosfer, tundra
  - tundra, hidrosfer, dağlar
  - litosfer, su örtüyü, kosmik
  - atmosfer, hidrosfer, litosfer
- 

Sual: Biosferin maddi əsasını aşağıdakı maddələr təşkil edir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- canlı orqanizmlərdə toplanmış biokütlə
  - cansız orqanizmlərdə toplanmış biokütlə
  - canlıların iştirakı olmadan əmələ gəlmiş abiogen maddələr
  - cansızların iştirakı ilə gedən proseslər
  - insanın fəaliyyətinin məhsulu olan üzvi və qeyri-üzvi maddələr
- 

Sual: Günəş şüaları Yer kürəsində neçə cür maddələr mübadiləsi yaradır? (Çəki: 1)

- biotik dövrən və abiotik dövrən
  - kicik dövrən və abiotik dövrən
  - biotik dövrən və qoşa biotik dövrən
  - kicik dövrən və bioloji dövrən
  - böyük dövrən və bioloji dövrən
- 

Sual: Biosferdə bioloji dövrandə hansı elementlər iştirak edir ? (Çəki: 1)

Fe, Mu, C, O<sub>2</sub>, F, He

Pb, Fe, Cu, O<sub>2</sub>, F, Cl

O<sub>2</sub>, N<sub>2</sub>, C, P, S, H<sub>2</sub>

Cu, Fe, C, H<sub>2</sub>, Cl

C, Pb, Cl, Fe, Zn, Cu

---

Sual: V.İ.Vernadskinin təliminə əsasən canlı maddələrin biosferdə neçə əsas funksiyaları vardır. Hansı cavab düzgün deyil ? (Çəki: 1)

- energetik
  - texnoloji
  - konsentrasiya, destruktiv
  - mühityaratma
  - nəqlətmə
- 

Sual: Canlı maddələrin mühityaratma funksiyası nəticəsində Yerin təbii mühitində aşağıdakı mühüm hadisələr baş vermişdir. Hansı cavab düzgün deyil (Çəki: 1)

- ilkin atmosferin qaz tərkibi dəyişmişdir
- ilkin okeanların kimyəvi tərkibi dəyişmişdir

- təbii mühitdə hər bir dəyişiklik baş verməmişdir  
 nəhəng yarpaq şətlərinin buxarlandırıcı səthi yaranmışdır  
 yerdə gətirmələrin böyük hissəsi formalaşmışdır

---

### **BÖLMƏ: 03 02**

Ad	03 02
Suallardan	5
Maksimal faiz	5
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

---

Sual: V.Vernadski neçənci ildə yazdığı hansı əsərində biosferə Yer kürəsinin həyat mövcud olan örtüyü kimi baxmışdır? (Çəki: 1)

- 1930-cu ildə, "Təbiət hadisələri" əsərində  
 1935-ci ildə, "Biosfer haqqında" əsərində  
 1940-cı ildə, "Ümumi ekologiya" əsərində  
 1926-cı ildə, "Biosfer" əsərində  
 1916-cı ildə "Biosfer" əsərində

---

Sual: Canlı orqanizmlərin daxil olmadığı və onlar tərəfindən yaradılmadığı geoloji törəməni V.İ.Vernadski hansı termin ilə əvəz etmişdir? (Çəki: 1)

- "ölü maddə"  
 "cansız maddə"  
 "son maddə"  
 "münaqişəli maddə"  
 "lal maddə"

---

Sual: Canlı maddələrin həyat fəaliyyəti nəticəsində əmələ gəlmiş suxurlar necə adlanır? (Çəki: 1)

- "canlı maddə" adlanır  
 "cansız maddə" adlanır  
 "biogen maddə" adlanır  
 "ölü maddə" adlanır  
 "con maddə" adlanır

---

Sual: Biosferin yuxarı sərhəddi hansı təbəqəyə görə müəyyən edilir ? (Çəki: 1)

- ionosferə görə  
 termosferə görə  
 mezosferə görə  
 ozon qatına görə  
 stratosferə görə
-

Sual: Homosfer yer atmosferinin hansı hissəsinə deyilir? (Çəki: 1)

- atmosferin yuxarı hissəsinə
- noosferə yaxın hissəsinə
- yerə yaxın olan hissəsinə
- Su qatına toxunan hissəsinə
- Ozon qatına yaxın hissəsinə

---

**BÖLMƏ: 04 01**

Ad	04 01
Suallardan	4
Maksimal faiz	4
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

Sual: Yer in onunla birlikdə fırlanan qaz ( hava) örtüyünə nə deyilir ? (Çəki: 1)

- atmosfer deyilir
- hidrosfer deyilir
- litosfer deyilir
- kosmik fəza deyilir
- stratosfer deyilir

Sual: İnsan havasız neçə dəqiqə yaşaya bilər ? (Çəki: 1)

- 2-5 dəqiqə
- 4-5 dəqiqə
- 3-7 dəqiqə
- 5-8 dəqiqə
- 0-3 dəqiqə

Sual: Yer atmosferinin yerə yaxın olan hissəsi necə adlanır ? (Çəki: 1)

- stratosfer adlanır
- mezosfer adlanır
- homosfer adlanır
- ionosfer adlanır
- termosfer adlanır

Sual: Bütün atmosfer kütləsinin 90 % onun aşağı hansı km-lik qatında cəmləşmişdir ? (Çəki: 1)

- 5 km-lik
  - 2 km-lik
  - 4 km-lik
  - 7 km-lik
  - 8 km-lik
-

## **BÖLMƏ: 04 02**

Ad	04 02
Suallardan	14
Maksimal faiz	14
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

Sual: Yer atmosferinin müxtəlif kimyəvi tərkibli yuxarı qatı necə adlanır ? (Çəki: 1)

- homosfer adlanır
- mezosfer adlanır
- heliosfer adlanır
- tetosfer adlanır
- termosfer adlanır

Sual: Temperaturun dəyişməsinə görə atmosferi beş təbəqəyə ayırırlar. Hansı cavab düzgün deyil ? (Çəki: 1)

- troposfer ; strotosfer
- mezosfer
- termosfer
- ekzosfer
- kosmos

Sual: Atmosferin hansı təbəqəsi seyrək ionlaşmış qazlardan ibarətdir? (Çəki: 1)

- termosfer
- stratosfer
- mezosfer
- ekzosfer
- troposfer

Sual: Atmosferin hansı təbəqəsində hidrogen yerin cazibə sahəsindən çıxaraq onun tacını yaradır? (Çəki: 1)

- troposfer
- mezosfer
- ekzosfer
- stratosfer
- termosfer

Sual: Atmosfer havasının tərkibi və digər göstəriciləri biosferdə gedən hansı proseslərə böyük təsir göstərir? (Çəki: 1)

- mexaniki, elektrik səs
- maqnit, bioloji, akustik
- enerji, cazibə, dəf etmə

- fiziki, kimyevi, bioloji
  - maqnit, ionlaşma, termiki
- 

Sual: Hündürlükdən asılı olaraq atmosfer təzyiqi qalxır, yaxud düşür? (Çəki: 1)

- təzyiq sabit qalır
  - təzyiq dəyişir
  - təzyiq balanslaşır
  - normal təzyiqdən yüksək olur
  - normal təzyiqdən aşağı düşür
- 

Sual: İnsanın təsərrüfat fəaliyyətindən asılı olaraq atmosferdə qazların balansından nələr müşahidə olunur? (Çəki: 1)

- qazların balansı dəyişir
  - qazların balansı sabit qalır
  - qazların balansı tənzimlənir
  - qazların balası ifrat dəyişir
  - qazların balansı müvazinətdədir
- 

Sual: Bitkilərdə fotosintez prosesi nəticəsində atmosfərə hansı qaz daxil olunur? (Çəki: 1)

- oksigen qazı
  - azot qazı
  - karbon qazı
  - ammonyak
  - metan
- 

Sual: Atmosferə antropogen və təbii yolla kənar maddələrin daxil olunması nəticəsində hansı hadisə baş verir? (Çəki: 1)

- atmosfer çirklənmiş
  - atmosfer çirklənir
  - atmosfer tərkibi dəyişir
  - atmosferin temperaturu yüksəlir
  - atmosfer soyuyur
- 

Sual: Atmosferə yayılan ilkin çirkləndirici maddələr sonralar fiziki-kimyevi proseslərə uğruyaraq hansı qrup çirkləndiriciləri əmələ gətirir? (Çəki: 1)

- üçüncü qrup
  - dördüncü qrup
  - ikinci qrup
  - qrup yaratmır
  - beşinci qrup
- 

Sual: Biosferdə geden heyat proseslərinin normal inkişafına atmosferdə yayılan hansı maddələr menfi təsir göstərir? (Çəki: 1)

- ilkin və ikinci qrup çirkləndiricilər

- katalitik və oksidləşdirici çirkləndiricilər
  - aerosollar və çirkləndirici turşular
  - ionlar və elektromaqnit çirkləndiriciləri
  - hallogen və freon çirkləndiriciləri
- 

Sual: Atmosfer çirklənmələri atmosferdə gedən mühüm proseslərə ciddi təsir göstərir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- iqlim dəyişmələrinə
  - günəş şüalarının axın sürətinə
  - ozon qatının dəyişməsinə
  - hava cərəyanına
  - bütün təbii proseslərə
- 

Sual: Atmosferin termosfer təbəqəsi hansı qazılardan ibarətdir? (Çəki: 1)

- təsirsiz qazlardan
  - arqon qazlarından
  - oksigen qazından
  - seyrək ionlaşmış qazlardan
  - Neytral atomlardan
- 

Sual: Bitkilərdə gedən hansı proses atmosfərə oksigen qazının daxil olmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- maddələr mübadiləsi
  - biotik proseslər
  - abiotik proseslər
  - aerosol proseslər
  - fotosintez prosesi
- 

### **BÖLMƏ: 05 01**

Ad	05 01
Suallardan	24
Maksimal faiz	24
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	2 %

---

Sual: Yer səthinin su örtüyünə nə deyilir ? (Çəki: 1)

- atmosfer deyilir
  - kosmik fəza deyilir
  - litosfer deyilir
  - hidrosfer deyilir
  - stratosfer deyilir
-

Sual: Dünya okeanı yer səthinin neçə faizini təşkil edir ? (Çəki: 1)

- 65 %-ni
  - 79 %-ni
  - 68 %-ni
  - 71 %-ni
  - 80 %-ni
- 

Sual: Alimlərin fikrincə ilk canlı harada yaranmışdır ? (Çəki: 1)

- quruda
  - bataqlıqda
  - çayda
  - göldə
  - okeanda
- 

Sual: İçməli su yer kürəsinin hansı sahələrində olduğundan onun yalnız 0,06 – 0,07% -dən istifadə olunur? (Çəki: 1)

- dağlıq və buzlaq sahələrində
  - quru və bataqlıq sahələrində
  - torpaqlarda və dağlarda
  - meşələrdə və göllərdə
  - düzənliklərdə və savannalarda
- 

Sual: Okeanlarda və böyük göllərdə 200 m dərinliyə qədər zonalarda hansı canlılar yaşayır? (Çəki: 1)

- fotobionlar
  - fotosintetiklər
  - bakteriyalar
  - mikroblar
  - viruslar
- 

Sual: Su ehtiyatlarının neçə faizi duzlidir? (Çəki: 1)

- 70% -i
  - 5%-i
  - 25%-i
  - 98%-i
  - 90%-i
- 

Sual: Atmosfer suyunun tərkibi nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- yağan yağıntıların tərkibindən
  - okeandakı suların tərkibindən
  - çaylardakı suların tərkibindən
  - torpaqdakı suların tərkibindən
  - atmosfer havasının tərkibindən
-

Sual: aylar, gllr, gölməçələr, nohurlar, bataqlıqlar hidrosferin hansı sularına aid edilir? (ki: 1)

- yerüstü sular
  - okean suları
  - yeraltı sular
  - atmosfer suları
  - bataqlıq suları
- 

Sual: Yerüstü suların fiziki-kimyəvi xassələri müxtəlif olub, aŐađıdakılardan asılıdır. Hansı cavab düzgün deyil (ki: 1)

- yerleŐdiyi ərazilərinin hidrogeoloji Őraitindən
  - atmosfer havasının tərkibindən
  - razinin sanitar-gigiyena vəziyyətindən
  - torpađın çirklənmə dərəcəsindən
  - irklndiriilrin tərkibindən
- 

Sual: Orqanizmdə bütün bioloji proseslər hansı mühitdə gedir? (ki: 1)

- hava mühitində
  - torpaq mühitində
  - su mühitində
  - elektrik mühitində
  - səs mühitində
- 

Sual: Su orqanizmlərdə aŐađıdaki proseslərin gediŐində həlledici rol oynayır. Hansı cavab düzgün deyil? (ki: 1)

- həzm prosesində
  - sorulma prosesində
  - lazımsız maddələrin ifrazında
  - su heç bir rol oynayır
  - istiliyin tənzimlənməsi prosesində
- 

Sual: Orqanizmdə su atıŐmamazlıđı yarandıqda aŐađıdaki proseslərin gediŐi pozulur v zəhərlənmə baŐ verir. Hansı cavab düzgün deyil? (ki: 1)

- həzm prosesi
  - qıdanın bađırsaqlarda sorulması
  - lazımsız maddələrin toplanması
  - maddələr mübadiləsinin aralıq məhsullarının alınması
  - həzm prosesi pozulmur
- 

Sual: Hidrosferd suyun aŐađıdaki xassələri onun sakinləri üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir? Hansı cavab düzgün deyil? (ki: 1)

- maqnit xassələrinin yüksək olması
- sıxlıđı v zlly
- təzyiqi v həll olmuŐ maddələrin miqdarı
- Őffaflıđı v səsin yayılması sürəti



elektrik keçiriciliyinin yüksək olması

---

Sual: Suların çirkləndirən mənbələr aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- sənaye müəssisələrinin tullantıları
  - bulaqların suyu
  - məişət suları
  - inşaat və meşə materialları
  - sənaye müəssisələrinin çirkab suları
- 

Sual: Okean və dəniz suları daha çox hansı məhsullarla çirklənir? (Çəki: 1)

- məişət tullantıları ilə
  - çirkab sularla
  - neft və neft məhsulları ilə
  - sənaye tullantıları ilə
  - radioaktiv maddələrlə
- 

Sual: Suyun səthində yayılan hansı çirkləndirici sudakı canlı aləmin törəməsi imkanlarını məhdudlaşdırır? (Çəki: 1)

- neft və neft məhsulları
  - məişət tullantıları
  - bərk tullantılar
  - inşaat materialları
  - meşə materialları
- 

Sual: Aşağıdakı sahələrdən axan sular çay və göllərə töküldükdə onları çirkləndirir. Hansı cavab deyil? (Çəki: 1)

- heyvan otarılan sahələrdən
  - inşaat meydançasından
  - dərmanlanmış və gübrələnmiş əkin sahələrindən
  - plantasiyalardan
  - bağlardan, meşələrdən
- 

Sual: Atmosfer suları hansı sulardan ibarətdir? (Çəki: 1)

- bulaq suyundan
  - çay suyundan
  - yağış və qar sularından
  - dəniz suyunda
  - dəniz suyunda
- 

Sual: Orqanizmlərdə hansı proseslər su mühitində gedir? (Çəki: 1)

- bütün bioloji proseslər
- Bütün fiziki proseslər
- Bütün kimyəvi proseslər

- Bütün fotosintez proseslər
  - Bütün aerob proseslər
- 

Sual: Oqranizmlərdə qıdanın bağırsaqlarda sorulmamasına nə səbəb ola bilər. (Çəki: 1)

- oksigen çatışmamazlığı
  - su çatışmamazlığı
  - İstiliyin çatışmamazlığı
  - Hava çatışmamazlığı
  - Turşuluğun çatışmamazlığı
- 

Sual: Neft və neft məhsulları hansı su hövzələrini daha çox çirkləndirir? (Çəki: 1)

- çay və göl sularını
  - bulaq və nohur sularını
  - okean və dəniz sularını
  - Gölməçə və quru sularını
  - Bataqlıq və gölməçə sularını
- 

Sual: Litosfür Yer kürəsinin nəyi adlanır? (Çəki: 1)

- qum örtüyü
  - torpaq örtüyü
  - kömür örtüyü
  - "daş" örtüyü
  - Gil örtüyü
- 

Sual: V.V.Dokuçayevin fikrincə torpaq neçə amilin təsirindən yaranmışdır? (Çəki: 1)

- 3 amilin
  - 7 amilin
  - 4 amilin
  - 6 amilin
  - 5 amilin
- 

Sual: Mineral və üzvi hissəciklə hansı suxurların tərkib hissəsini təşkil edir? (Çəki: 1)

- torpaqəmələgətirən ana suxurların
  - Daş suxurların
  - Daş suxurların
  - əhəng suxurların
  - düz ssuxurların
- 

## **BÖLMƏ: 06 01**

Ad	06 01
Suallardan	6
Maksimal faiz	6
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>

Sual: Yer kürəsinin daş örtüyünə nə deyilir? (Çəki: 1)

- litosfer deyilir
- atmosfer deyilir
- hidrosfer deyilir
- kosmik fəza
- efir fəzası

Sual: Yer səthində litosferin mineral və biosferin üzvi maddələrinin təkamülü prosesi nəticəsində əmələ gələn törəməyə nə deyilir? (Çəki: 1)

- suxur deyilir
- torpaq deyilir
- daş deyilir
- gil deyilir
- palçıq deyilir

Sual: Elmi dildə torpaq necə adlanır? (Çəki: 1)

- biosenoz adlanır
- biogeosenoz adlanır
- biokos adlanır
- biosfer adlanır
- biotop adlanır

Sual: V.V.Dokuçayevin fikrincə torpaq beş amilin təsirindən yaranmışdır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- torpaq əmələ gətirən suxurlardan
- bitki və heyvan qalıqlarından
- iqlim və relyef
- su və daşdan
- zaman

Sual: Torpaqşünas alimlərin fikrincə hansı sular torpaq tiplərinin təkamülünə və torpaq daxili proseslərə xeyli təsir edir? (Çəki: 1)

- dəniz suları
- bulaq suları
- çay suları
- duzlu sular
- qrunt suları

Sual: Kapilyar su torpağın hansı qatını yaradır? (Çəki: 1)

- münbit qatını
- quru qatını

- makroskopik qatını  
 nəmli qatını  
 Gil qatını

---

**BÖLMƏ: 06 02**

Ad	06 02
Suallardan	16
Maksimal faiz	16
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	2 %

Sual: Torpaqəmələgətirən ana suxurların tərkib hissəsi hansı hissələrdən ibarətdir? (Çəki: 1)

- mineral və üzvi hissələrdən  
 suxurlardan və pəlcıq hissələrdən  
 daş hissəsindən və kimyəvi hissələrdən  
 əhəng və qum hissələrdən  
 çürüntü və daş kömür hissələrdən

Sual: Torpağın mineral hissəsini təşkil edən kimyəvi elementlər birləşmə şəkilində torpağa necə təsir edir? (Çəki: 1)

- torpağı duzlandırır  
 torpağı münbitləşdirir  
 torpağı zənginləşdirir  
 torpağı susuzlaşdırır  
 torpağı şoranlaşdırır

Sual: Torpaqların fiziki və mexaniki xassələrini hansı kimyəvi elementlər müəyyən edir? (Çəki: 1)

- kimyəvi reaksiyaları sürətləndirənlər  
 kimyəvi reaksiyaları zəiflədənlər  
 kimyəvi reaksiyaları neytrallaşdırənlər  
 kimyəvi reaksiyalarda iştirak etməyənlər  
 kimyəvi reaksiyaları donduranlar

Sual: Torpaqəmələgəlmə prosesində aşağıdakı bitki və heyvanlar mühüm rol oynayır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- otlar, ağaclar, kollar, ibtidai bitkilər  
 bakteriyalar, qurdlar  
 onurğasız canlılar, molyuskalar  
 ali bitkilər  
 vəhşi heyvanlar
-

Sual: Torpağın istilik, enerji və su ilə təmin olunmasında hansı torpaqəmələgəlmə amili mühümdür? (Çəki: 1)

- iqlim amili
  - zaman amili
  - suxur amili
  - relyef amili
  - bitki amili
- 

Sual: Hansı suların təsirindən xüsusi torpaq tipləri yaranır? (Çəki: 1)

- yerüstü suların
  - qrunt sularının
  - çay sularının
  - okean sularının
  - dəniz sularının
- 

Sual: Qrunt suları üzdə olduqda torpaqda hansı xoşagəlməz xüsusiyyətlər yaranır? (Çəki: 1)

- rütubət azalır və oksigen çoxalması yaranır
  - rütubət yox olur və oksigenin azalması yaranır
  - izafi rütubət və oksigen çatışmamazlığı yaranır
  - rütubət çox azalır və oksigen azalması yaranır
  - rütubət çox yüksəlir və oksigen çoxalması yaranır
- 

Sual: Torpaq neçə fazadan ibarətdir? (Çəki: 1)

- plazma, ion, qaz
  - bərk, maye, qaz
  - qaz, su, buxar
  - qaz, su, buxar
  - maye, axıcı, plazma
- 

Sual: Torpağın fazalarının nisbəti onun hansı xassələrini müəyyən edir? (Çəki: 1)

- kimyəvi xassələrini
  - mexaniki xassələrini
  - fiziki xassələrini
  - termik xassələrini
  - elektrik xassələrini
- 

Sual: Torpağın kimyəvi xassələrini hansı elementlər və maddələr müəyyən edir? (Çəki: 1)

- qələvi elementlər və üzvi polimerlər
  - metallar və qeyri-üzvi maddələr
  - duzlar və polimer maddələr
  - mineral elementlər və üzvi maddələr
  - duzlar və üzvi maddələr
-

Sual: Torpağın bərk hissəcikləri və onlar əsindəki fazaların ölçüləri onun hansı xüsusiyyətini müəyyən edir? (Çəki: 1)

- fəza qəfəsini
  - müqavimətini
  - istilik keçirməsini
  - məhsuldarlığını
  - strukturunu
- 

Sual: Su torpaqda neçə fazada olur? (Çəki: 1)

- cazibə, kapilyar, hiqroskopik
  - dəfətmə, axıcı, makroskopik
  - makroskopik, cazibə, axıcı
  - axıcı, kapilyar, makroskopik
  - dəfətmə, mikroskopik, makroskopik
- 

Sual: Torpağın nəmli qatını suyun hansı fazası yaradır (Çəki: 1)

- cazibə suyu
  - kapilyar su
  - axar su
  - durğun su
  - çirkli su
- 

Sual: Torpağın yaranmasını təmin edən səbəblərə nə deyilir? (Çəki: 1)

- torpaq bərpa etmə amili deyilir
  - torpaqyığma amili deyilir
  - torpaqəmələgəlmə amili deyilir
  - torpaqyaratma amili deyilir
  - torpaqdağıtma amili deyilir
- 

Sual: Kimyəvi reaksiyalarda iştirak etməyən kimyəvi elementlər torpağın hansı xassələrini müəyyən edir? (Çəki: 1)

- kimyəvi və optik xassələrini
  - fiziki və mexaniki xassələrini
  - Elektrik və maqnit xassələrini
  - Radioaktiv və maqnit xassələrini
  - Elektromaqnit və optik xassələrini
- 

Sual: Mineral elementlər və üzvi maddələr torpağın hansı xassələrini müəyyən edir? (Çəki: 1)

- fiziki xassələrini
  - optik xassələrini
  - kimyəvi xassələrini
  - elektromaqnit xassələri
  - maqnit xassələri
-

## **BÖLMƏ: 07 02**

Ad	07 02
Suallardan	23
Maksimal faiz	23
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	2 %

Sual: Biosfer enerji və maddə mübadiləsi nöqtəyi nəzərindən nə cür sistemdir? (Çəki: 1)

- kiçik və qapalı sistemdir
- çox kiçik və geniş sistemdir
- böyük və qapalı sistemdir
- çox böyük və açıq sistemdir
- mikroskopik və qapalı sistemdir

Sual: Biosferə enerji hansı mənbələrdən daxil olur? (Çəki: 1)

- günəşdən, meşələrdən, okeanlardan
- bulaqlardan, kosmosdan, göllərdən
- dağlardan, yerdən, günəşdən
- çaylardan, göllərdən, dağlardan
- günəşdən, kosmik fəzadan, yerdən

Sual: Günəş enerjisi yerdə hansı prosesin əsasını təşkil edir? (Çəki: 1)

- fotosintezin
- fotodumanın
- foto dissosiyanın
- foto keçiriciliyin
- foto müqavimətin

Sual: Canlı orqanizmlərdə enerjinin toplanması və onun ətraf mühitə yayılması prosesləri necə həyata keçir? (Çəki: 1)

- əks istiqamətdə
- paralel surətdə
- bir istiqamətdə
- şaquli istiqamətdə
- üfüqi istiqamətdə

Sual: Canlı orqanizmlərdə enerjinin toplanması, onun ətraf mühitə yayılması dinamikası biosferin hansı səviyyəsini müəyyən edir? (Çəki: 1)

- üçüncü məhsuldarlığın səviyyəsini
- beşinci məhsuldarlığın səviyyəsini
- birinci məhsuldarlığın səviyyəsini

- məhsuldarlığın səviyyəsi təyin olunmur
  - məhsuldarlıq səviyyəsi yoxdur
- 

Sual: Biosferdə enerji bir trofik səviyyədən digərinə necə keçir? (Çəki: 1)

- qida vasitəsilə
  - su vasitəsilə
  - hava vasitəsilə
  - mühit vasitəsilə
  - efir vasitəsilə
- 

Sual: Konsumentlər tərəfindən qida şəklində qəbul edilən enerji necə sərf olunur? (Çəki: 1)

- başqasının həyatına sərf olunur
  - öz həyatı üçün sərf olunur
  - populyasiyası üçün sərf olunur
  - növləri üçün sərf olunur
  - ekosistem üçün sərf olunur
- 

Sual: Orqanizmdə enerjinin bir tropik səviyyədən digərinə keçidi qəbul edilən enerjinin 10%-ni təşkil edir. Buna ekologiyada nə deyilir? (Çəki: 1)

- "beş faiz qaydası"
  - "yeddi faiz qaydası"
  - "on faiz qaydası"
  - "sıfır faiz qaydası"
  - "doqquz faiz qaydası"
- 

Sual: Canlı orqanizmlərin cansız aləmdən fərqi nədən ibarətdir? (Çəki: 1)

- canlılar ətraf mühitdən enerji almır
  - canlılar enerjini toplamır
  - canlılar enerjini toplayır
  - canlılar "özünübərpa" xassəsinə malikdir
  - canlılar enerji mübadiləsi etmir
- 

Sual: Biosferdə canlı maddə qlobal müqyasada aşağıdakı biokimyəvi funksiyaları yerinə yetirir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- qaz əmələ gətirmə
  - qatılaşdırma
  - oksidləşmə-reduksiya reaksiyalar
  - biokimyəvi fəaliyyətin kəmiyyət və keyfiyyəti
  - katalitik reduksiya reaksiyaları
- 

Sual: Biosferdə canlı maddə vasitəsilə gedən oksidləşmə-reduksiya proseslərində hansı maddələr alınır? (Çəki: 1)

- oksidlər, duzlar, mineral maddələr



- qələvilər, turşular, duzlar
  - qələvilər, turşular, duzlar
  - mineral maddələr, turşular, qələvilər
  - turşular, oksidlər, qətranlar
- 

Sual: Canlı maddələr hansı biokimyəvi funksiyaları həyata keçirir? (Çəki: 1)

- nəsil vermə, ölmə, qidalanma, çoxalma
  - tənəffüs, qidalanma, çoxalma, ölmə, çürümə
  - çoxalma, çürümə, nəfəs alma, nəfəsvermə, qidalanma
  - nəfəs alma, qidalanma, ölmə, yaşama, məhv olma
  - məhv olma, çürümə, nəsil kəsmə, ölmə, qidalanma
- 

Sual: Hansı canlılar torpağın strukturunu və kimyəviliyini formalaşdırır? (Çəki: 1)

- quşlar, göbələr, balıqlar
  - viruslar, göllər, heyvanlar
  - mikroorqanizmlər, bitkilər, heyvanlar
  - mikroblar, ağaclar, bitkilər
  - balıqlar, ağaclar, göbələr
- 

Sual: Biosferdə məskunlaşmış orqanizmlərin birgə fəaliyyətinin təsiri nəticəsində onda hansı dəyişiklər baş vermişdir? (Çəki: 1)

- heç bir dəyişiklik baş verməmişdir
  - öz xassələrini saxlayıb
  - köhnə xassələrini itirmişdir
  - müasir xassələri formalaşmışdır
  - xassələri dəyişməz olaraq qalır
- 

Sual: Biosferdə orqanizmlərin yüksək kimyəvi aktivliyi hansı prosesləri sürətləndirir? (Çəki: 1)

- mühitin dəyişməsi prosesini
  - mühitin dəyişməz qalmasını
  - mühitin çevrilməsi prosesini
  - mühitin pozulması prosesini
  - mühitin əmələ gəlmə prosesini
- 

Sual: Yer üzərinə günəş işığının neçə faizi gəlib çatır? (Çəki: 1)

- 47%-i
  - 30 %-i
  - 25 %-i
  - 50 %-i
  - 35 %-i
- 

Sual: Günəş radiasiyasının 40%-ə qədərini təşkil edən radiasiya neçə adlanır? (Çəki: 1)

- yüksək aktiv radiasiya
  - fotosintetik aktiv radiasiya
  - orta aktiv radiasiya
  - orta aktiv radiasiya
  - güclü aktiv radiasiya
  - zəif aktiv radiasiya
- 

Sual: Günəş enerjisinin 23%-i yerdəki sistemlərə daxil olaraq dəyişiklər yaradır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- küləklər yaradır
  - iqlimi formalaşdırır
  - heç bir dəyişiklik yaratmır
  - axın və dağların hərəkət verici qüvvəsinə çevrilir
  - suyun dövranına səbəb olur
- 

Sual: Bitkilərdə fotosintez prosesini hansı enerji həyata keçirir? (Çəki: 1)

- səs enerjisi
  - elektrik enerjisi
  - maqnit enerjisi
  - optik enerjisi
  - günəş enerjisi
- 

Sual: Hansı canlılar qida şəklində qəbul etdikləri enerjiyi öz həyatları üçün sərf edirlər? (Çəki: 1)

- konsumentlər
  - Avtotroflar
  - Bitkilər
  - Məmələr
  - Quşlar
- 

Sual: Biosferdə canlı maddə vasitəsilə gedən hansı proseslərdə oksidlərə düzlar, Mineral maddələr alınır? (Çəki: 1)

- kimyəvi proseslərdə
  - oksidləşmə - reduksiya proseslərində
  - Fiziki proseslərdə
  - İstilik mübadiləsi proseslərində
  - Akustik proseslərdə
- 

Sual: Mikroorqanizmlər bitkilər, heyvanlar torpağı hansı xassələrini formalaşdırır? (Çəki: 1)


- nəmliyini və hidroskopliyini
  - məsaməliyini və nəmliyini
  - strukturunu və kimyəviliyini
  - səskeçirmə və səsudmasını
  - müqavimətini və keçiriciliyini
-

Sual: Obyektler, yırtıcılar, yırtıcılarla qidalanan canlılar necə adlanır (Çəki: 1)

- konsumentlər
- Məməlilər
- Quşlar
- Avtotroflar
- Həşəratlar

---

**BÖLMƏ: 08 01**

Ad	08 01
Suallardan	12
Maksimal faiz	12
Sualları qarışdırmaq	
Suallar təqdim etmək	1 %

Sual: Canlı və cansız maddələrin vəhdətindən ibarət olan, uzun müddət təkamül və inkişaf etmiş, özünəməxsus struktura malik olan sistemə nə deyilir? (Çəki: 1)

- biosfer deyilir
- atmosfer deyilir
- litosfer deyilir
- noosfer deyilir
- hidrosfer deyilir

Sual: Günəş enerjisi yer kürəsində necə cür maddələr mübadiləsi yaradır? (Çəki: 1)

- kiçik və böyük dövran
- böyük və bioloji dövranlar
- üzvi və qeyri-üzvi dövranlar
- kiçik və geniş dövranlar
- bioloji və kiçik dövranlar

Sual: Torpaq, biki, mikroorqanizmlər və heyvanlar aləmi arasında gedən maddələr mübadiləsi yer kürəsindəki hansı dövrəyə aid edilir? (Çəki: 1)

- böyük dövrəyə
- kiçik dövrəyə
- bioloji dövrəyə
- biotik dövrəyə
- abiotik dövrəyə

Sual: Biosferdə azot, oksigen, karbon, fosfor, kükürd, hidrogen kimi elementlər hansı dövrdə iştirak edirlər? (Çəki: 1)

- böyük dövrdə
- kiçik dövrdə
- biotik dövrdə

- bioloji dövranda
  - abiotik dövranda
- 

Sual: Fotosintez və ya hemosintez vasitəsilə qeyri-üzvi tərkiblərdən üzvi maddə yaradan və onun tərkibində potensial enerji toplayan canlı orqanizm necə adlanır? (Çəki: 1)

- produsentlər adlanır
  - avtotroflar adlanır
  - heteretroflar adlanır
  - konsumentlər adlanır
  - redusentlər adlanır
- 

Sual: Produsentlər bitki orqanizmlərindən ibarət olub, ekosistemdə trofik zəncirin hansı hissəsini təşkil edirlər? (Çəki: 1)

- sonunu təşkil edirlər
  - başlanğıcını təşkil edirlər
  - trofik zəncirdə iştirak etmirlər
  - orta hissəsini təşkil edirlər
  - kənar hissəsini təşkil edirlər
- 

Sual: Hansı canlı orqanizmlər produsentlərin sintez etdikləri məhsulların hesabına yaşayırlar? (Çəki: 1)

- produsentlər
  - redusentlər
  - göbələklər
  - mikroblar
  - konsumentlər
- 

Sual: Konsumentlər hansı orqanizmlər qrupuna aid edilir? (Çəki: 1)

- heterotroflara
  - avtotroflara
  - göbələklərə
  - viruslara
  - mikroorqanizmlərə
- 

Sual: Produsentlər hansı orqanizmlər qrupuna aid edilir? (Çəki: 1)

- göbələklərə
  - avtotroflara
  - mikroorqanizmlərə
  - viruslara
  - bitkilər
- 

Sual: Populyasiya tərkibinə daxil olan və öz funksiyasını ümumi populyasiya daxilində yerinə yetirən canlıya nə deyilir? (Çəki: 1)

- orqanizm deyilir

- növ deyilir
  - bitki
  - yırtıcı deyilir
  - insan deyilir
- 

Sual: Digər orqanizmlərdə məhkumlaşmanı tam mənimsəmiş canlı orqanizmlər qrupuna nə deyilir? (Çəki: 1)

- hüceyrə deyilir
  - orqan deyilir
  - həşarət deyilir
  - virus deyilir
  - mikrob deyilir
- 

Sual: Fotosintetik aktiv radiasiya günəş enerjisinin neçə faizini təşkil edir? (Çəki: 1)

- 25 %
  - 30 %
  - 70 %
  - 40 %
  - 29 %
- 

### **BÖLMƏ: 08 02**

Ad	08 02
Suallardan	16
Maksimal faiz	16
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

---

Sual: Hansı proses nəticəsində bioloji dövrandə günəş enerjisinin iştiraki və toplanması mümkün olur? (Çəki: 1)

- enerji mübadiləsi nəticəsində
  - enerjinin paylanması nəticəsində
  - enerjinin ötürülməsi nəticəsində
  - enerjinin yığılması nəticəsində
  - fotosintez prosesi nəticəsində
- 

Sual: Biosferin vacib funksiyası olan "həyatın dayanıqlı saxlanması" nə ilə əlaqədardır? (Çəki: 1)

- maddələrin fasiləsiz dövrəni ilə
  - maddələrin fasiləli dövrəni ilə
  - maddələrin sərbəst dövrəni ilə
  - maddələrin dayanıqlı dövrəni ilə
  - maddələrin axınlı dövrəni ilə
-

Sual: Biosferin mütəşəkkiliyi və özünü saxlama mexanizmi aşağıdakı hallarda təzahür edir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- atmosferin qaz tərkibinin tənzimlənməsində
  - yer üzərində dəyişiklərin yaranmasında
  - dünya okeanında duzların qatılığını saxlanılmasında
  - dünya okeanda duzların tərkibinin saxlanılmasında
  - yer səthində fiziki şəraitin saxlanılmasında
- 

Sual: Hansı canlı orqanizmin funksiyası cansız təbiət elementlərini orqanizmlərin hüceyrə-lərinin tərkibinə daxil etməkdən ibarətdir? (Çəki: 1)

- konsumentlərin
  - bakteriyaların
  - produsentlərin
  - virusların
  - göbələklərin
- 

Sual: Hansı canlı orqanizmin funksiyası cansız təbiət elementlərini bioloji dövranı cəlb etməkdən ibarətdir? (Çəki: 1)

- göbələklərin
  - mikroorqanizmlərin
  - bitkilərin
  - produsentlərin
  - konsumentlərin
- 

Sual: Konsumentlər neçə qrupa bölünür? (Çəki: 1)

- otyeyənlər, ali bitkilər, quşlar
  - quşlar, yırtıcılar, ağaclar
  - otyeyənlər, yırtıcılar, yırtıcılarla qidalanan yırtıcılar
  - otyeyənlər, ətyeyənlər, balıqlar
  - balıqlar, otyeyənlər, ətyeyənlər
- 

Sual: Konsumentlər təbiətdə aşağıdakı vəzifələri yerinə yetirir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- canlı maddənin müxtəlifliyini artırır
  - canlı maddənin planetdə yayılmasında iştirak edir
  - trofik zəncirlərdə maddə axınının tənzimləyir
  - maddələr dövranında iştirak etmir
  - trofik zəncirlərdə enerji axınını tənzimləyir
- 

Sual: Produsentlərin və konsumentlərin bioloji məhsullarını parçalayıb, ekosistemdə bioloji dövranı tamamlayanlara nə deyilir? (Çəki: 1)

- produsentlər deyilir
- konsumentlər deyilir
- göbələklər deyilir

- mikroorqanizmlər deyilir
  - redusentlər deyilir
- 

Sual: Biosferdə ekoloji dövrənin konkret dövrləri həyata keçirən struktur-funksional sistemlərinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- biogeosenoz (ekosistem) deyilir
  - biotop deyilir
  - biosenoz deyilir
  - biobirlik deyilir
  - biosistemlər deyilir
- 

Sual: Müəyyən məkanda məskunlaşan və biogen maddələr dövrəninə dayanıqlı surətdə saxlayan müxtəlif növ mikroorqanizmlərin, bitkilərin və heyvanların birliyinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- biotop deyilir
  - biogeosenoz deyilir
  - biobirlik deyilir
  - biosistem deyilir
  - biosenoz deyilir
- 

Sual: Morfoloji və funksional əlamətlərinə, hüceyrə tipinə davranış münasibətlərinə görə eyni olan eyni mənbədən əmələ gələn, müəyyən ərazidə yayılan cinsi fərdlərə nə deyilir? (Çəki: 1)

- populyasına deyilir
  - orqan deyilir
  - növ deyilir
  - orqanizm deyilir
  - bitki deyilir
- 

Sual: Bir növə mənsub olan və müəyyən ərazi tutan orqanizmlər qrupuna nə deyilir? (Çəki: 1)

- növ deyilir
  - orqanizm deyilir
  - orqan deyilir
  - populyasiya deyilir
  - mikroorqanizm deyilir
- 

Sual: Populyasiyaların ümumi xassələri aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ərazi üzrə yerləşmə sıxlığı
  - törəmə
  - məhv olma, tərkib
  - məkanla vəhdətdə olmaq
  - biosferin dayanıqlılığın pozmaq
-

Sual: Orqanizm səviyyəsində gələn fizioloji proseslərdə neçə növ reaksiyaları birbirindən fərqləndirirlər? (Çəki: 1)

- adaptasiya və bərpa olunma mexanizmləri
  - assinulyasiya və dissinulyasiya mexanizmləri
  - fizioloji və adaptasiya mexanizmləri
  - qurma və məhv etmə mexanizmləri
  - bərpa etmə və dağıtma mexanizmləri
- 

Sual: Hansı enerji yer kürəsində böyük və bioloji dövranları yaradır? (Çəki: 1)

- elektrik enerjisi
  - maqnit enerjisi
  - səs enerjisi
  - optik enerjisi
  - günəş enerjisi
- 

Sual: Fosfor biosferdə hansı mühitdə miqrasiya edən elementdir? (Çəki: 1)

- oksigensiz və turş mühitdə
  - Karbonlu və qələvi mühitində
  - Oksigenli və duzlu mühitdə
  - Azotlu və turs mühitdə
  - Azotsuz və qələvi mühitdə
- 

### **BÖLMƏ: 09 01**

Ad	09 01
Suallardan	7
Maksimal faiz	7
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

---

Sual: Biosferdə neçə növ maddələr dövranı gedir? (Çəki: 1)

- hüceyrə, növ, orqanizm
  - canlı, cansız, hüceyrə
  - biotik, canlı, cansız
  - abiotik, canlı, hüceyrə
  - abiotik, biotik, qoşma, biotik
- 

Sual: Biosferdə canlı orqanizmlərin tərkibinə daxil olmaqdan onun həyat fəaliyyəti ilə bağlı olan maddələr dövranına nə deyilir? (Çəki: 1)

- abiotik dövran
- sabit dövran
- müvazinətli dövran
- canlı dövran
- qoşma biotik dövran



---

Sual: Üzvi maddələrin yandırılması, çürüməsi və parçalanması, bitki və heyvanların tənəffüzü zamanı hansı qaz əmələ gəlir? (Çəki: 1)

- karbon qazı
  - azot qazı
  - oksigen qazı
  - natrium qazı
  - natrium qazı
- 

Sual: Bitkilərin tənəffüsü zamanı mənimsənilən, fotosintez prosesində havaya daxil olan qaz hansıdır? (Çəki: 1)

- azot
  - oksigen
  - metan
  - xlor
  - karbon
- 

Sual: Biosferdə yalnız oksigensiz və turş mühitdə miqrasiya edən element hansıdır? (Çəki: 1)

- karbon
  - azot
  - fosfor
  - hidrogen
  - oksigen
- 

Sual: Hansi suxurlar təbiətdə fosforun əsas mənbələri sayılır? (Çəki: 1)

- hepatitlər
  - seolitlər
  - minerallar
  - dağ suxurları
  - duzlar
- 

Sual: Mikroorqanizmlərin ölü qalıqlarını parçalaması nəticəsində torpağa hansı element daxil olur? (Çəki: 1)

- azot
  - hidrogen
  - oksigen
  - fosfor
  - kükürd
- 

## **BÖLMƏ: 09 02**

Ad	09 02
Suallardan	6
Maksimal faiz	6

---

Sual: Biosferdə canlı aləmin iştirakı olmadan baş verən maddələr dövrəsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- abiotik dövrə deyilir
- canlı dövrə deyilir
- biotik dövrə deyilir
- qoşma biotik dövrə deyilir
- cansız dövrə deyilir

Sual: Biosferdə canlı orqanizmlərin tərkibində biokimyəvi reaksiyalar nəticəsində gedən maddələr dövrəsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- abiotik dövrə deyilir
- biotik dövrə deyilir
- sabit dövrə deyilir
- dayanıqsız dövrə deyilir
- mütəmadi dövrə deyilir

Sual: Hansı elementlər fasiləsiz olaraq canlı orqanizmlərdə maddələr mübadiləsində və dövrəsinə iştirak edir? (Çəki: 1)

- O, Ca, Fe, Cu, Hg, C
- C, Cu, Pb, Ge, Cl, H
- O, C, N, S, P, H
- H, Ca, Pb, Hg, S, Se
- Se, Fe, Ce, Au, Pb

Sual: Hansı elementlərin karbonatları, sulfatları, qeyri-üzvi turşuları, metalların kükürd-ü birləşmələri bioloji dövrədən tədricən uzaqlaşaraq okean və dənizlərdə çöküntü yaradır? (Çəki: 1)

- Cl, O, H, Cu, Fe, Hg
- Hg, Ga, Se, Te, Tl, H
- H, C, N, P, Ca, Na
- Cl, Na, Mg, Ca, C, S
- Fe, Cu, Au, Pb, H, O

Sual: Bioloji məhsulların parçalanması nəticəsində əmələ gələn nitratlar torpaq mikro-orqanizmlərinin təsiri ilə hansı maddələrə çevrilirlər? (Çəki: 1)

- nitritlərə, azot oksidinə, sərbəst azota
- nitratlara, azot turşusuna, azot qazına
- azot qazına, azot oksidinə, nitritə
- azot turşusuna, azot qazına, sərbəst azota
- nitratlara, nitritlərə, oksidlərə

Sual: Hansı orqanizmlər ölü qalıqlarını parçalamaqla torpağa kükürdün daxil olmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- bakteriyalar
- mikroorqanizmlər
- Göbələklər
- Quşlar
- Viruslar

---

### **BÖLMƏ: 10 01**

Ad	10 01
Suallardan	3
Maksimal faiz	3
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

Sual: Müasir dövrdə kainatın, yer kürəsinin və cəmiyyətin inkişafı üzrə konsepsiyaları neçə qrupa ayrılır? (Çəki: 1)

- 3 qrupa ayrılır
- 5 qrupa ayrılır
- 7 qrupa ayrılır
- 2 qrupa ayrılır
- 4 qrupa ayrılır

Sual: “Noosfera” anlayışının hansı alimlər elmə gətirmişlər? (Çəki: 1)

- L.Landon və Ç.Darvin
- P.Teyer de Şarden və E.Lerua
- N.Dokuçayev və V.Vernadski
- M.Lomonosov və A.Miçurin
- Hekkel və Zyuss

Sual: Bəzi alimlərin fikrində cəmiyyət artıq hansı dövrə keçmişdir? (Çəki: 1)

- biosfer dövrünə
- hidrosfer dövrünə
- litosfer dövrünə
- daş dövrünə
- noosfer dövrünə

---

### **BÖLMƏ: 10 02**

Ad	10 02
Suallardan	9
Maksimal faiz	9

Sual: Müasir dövrdə hansı konsepsiyaya əsaslanan anlayış perspektivli sayılır?  
(Çəki: 1)

- "noosfera" konsepsiyası
- biosfer konsepsiyası
- ekosistem konsepsiyası
- bioloji konsepsiyası
- təkamül konsepsiyası

Sual: Təbiətlə inkişaf etməkdə olan insan cəmiyyətinin tələblərinə uyğun gələn qarşılıqlı, onların əlaqəsinin təşkilini və təmin edilməsini hansı anlayış müəyyən edir?  
(Çəki: 1)

- atmosfer anlayışıdır
- biosfer anlayışıdır
- noosfera anlayışıdır
- ekologiya anlayışıdır
- litosfer anlayışıdır

Sual: Bəşəriyyətin sosial-iqtisadi inkişaf təbiətin təkamül sürətinə nəzərən necə gedir? (Çəki: 1)

- yavaş gedir
- bərabər gedir
- paralel gedir
- sürətlə gedir
- əks sürətlə gedir

Sual: İnsan təfəkkürü və ağılı yerin biosferini aşaraq haralara qədər genişlənmişdir?  
(Çəki: 1)

- kosmosa və litosferin dərinliklərinə
- hidrosfer və atmosferin dərinliklərinə
- kosmosa və hidrosferin dərinliklərinə
- stratosferə və hidrosferin dərinliklərinə
- mezosfer və geniş kosmik fəzanın dərinliklərinə

Sual: İnsanların istehlak mallarına olan tələbatı yem materiallarının istehsalına və bunun nəticəsi olaraq bütün canlı aləmə yad olan hansı tullantıların meydana gəlməsində səbəb olmuşdur? (Çəki: 1)

- yeni növ canlıların
- yeni növ parazitlərin
- yeni növ həşəratların
- yeni növ tullantıların
- yeni növ biosferin

---

Sual: İnsanın təbiətə olan mənfi təsirləri təbiətin bütün komponentlərində aşkar biruzə verilmişdir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- biosferdə
  - atmosferdə
  - hidrosferdə
  - ekosistemlərdə
  - yerin daş örtüyündə
- 

Sual: İnsanın qarşılıqlı təsirdə olduğu təbiəti əks etdirən hansı problem yaranmışdır? (Çəki: 1)

- "ətraf mühit" problemi
  - kosmik fəza problemi
  - ozon qatı problemi
  - su problemi
  - qida problemi
- 

Sual: Bitkilərdə fotosintez prosesi hansı dənəciklər vasitəsilə həyata keçirilir? (Çəki: 1)

- aerosollar
  - işıq fotonları
  - tozlar
  - xlorofil dənəcikləri
  - ionlar
- 

Sual: Xarici mühit amilləri olan temperatur, işıq şuaları, oksigen, karbon dioksid bitkilərdə hansı prosesin getməsinə təsir göstərir? (Çəki: 1)

- inkişaf prosesinə
  - məhv olma prosesinə
  - çiçəklənmə prosesinə
  - boyatma prosesinə
  - fotosintez prosesinə
- 

### **BÖLMƏ: 11 01**

Ad	11 01
Suallardan	2
Maksimal faiz	2
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

---


Sual: Canlı orqanizmin inkişafının hər hansı bir mərhələsində ona bilavasitə təsir edən mühit elementinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- ətraf mühit deyilir
  - ekoloji amil deyilir
  - mexaniki amil deyilir
  - yaşıl amil deyilir
  - antropogen amil deyilir
- 

Sual: Orqanizmin struktur xüsusiyyətlərinin mühit amillərinə uyğunlaşması necə adlanır? (Çəki: 1)

- morfoloji adaptasiya
  - fiziki adaptasiya
  - kimyəvi adaptasiya
  - bioloji adaptasiya
  - ekoloji adaptasiya
- 

### **BÖLMƏ: 11 02**

Ad	11 02
Suallardan	19
Maksimal faiz	19
Sualları qarışdırmaq	
Suallar təqdim etmək	2 %

---

Sual: Ekoloji faktorlar neçə növə bölünürlər? (Çəki: 1)

- abiotik, fiziki, kimyəvi
  - kimyəvi, biotik geofiziki
  - abiotik, biotik, antropogen
  - antropogen, optik, bioloji
  - abiotik, enerji, fiziki
- 

Sual: Orqanizmlərin mühit amillərinə uyğunlaşması necə formada olur? (Çəki: 1)

- ekoloji, abiotik, fiziki
  - kimyəvi, fizioloji, fiziki-kimyəvi
  - morfoloji, fiziki, biotik
  - morfoloji, fizioloji, ekoloji
  - fizioloji, kimyəvi, fiziki
- 

Sual: Orqanizmin xarici təsirə funksional cavab forması necə adlanır? (Çəki: 1)

- morfoloji adaptasiya
  - fizioloji adaptasiya
  - kimyəvi adaptasiya
  - ekoloji adaptasiya
  - fiziki adaptasiya
-

Sual: Əsəb fəaliyyəti nəticəsində ali heyvanların mühit amillərinə uyğunlaşması necə adlanır? (Çəki: 1)

- fiziki adaptasiya
  - termiki adaptasiya
  - ekoloji adaptasiya
  - fizioloji adaptasiya
  - kimyəvi adaptasiya
- 

Sual: İstilik mübadiləsinin xüsusiyyətlərinə görə orqanizmləri neçə böyük ekoloji qrupa ayırırlar? (Çəki: 1)

- dəyişkən və dayanaqlı
  - stabil və dəyişkən
  - sabit və dinamikli
  - poykiloterm və homoyoterm
  - dəyişməz və dəyişkən
- 

Sual: Bədəninin temperaturu sabit olmayıb, mühitin temperaturundan asılı olaraq geniş hədlərdə dəyişən orqanizmlərə nə deyilir? (Çəki: 1)

- onurğalılar deyilir
  - quşlar deyilir
  - mikroorqanizmlər deyilir
  - balıqlar deyilir
  - poykiloterm deyilir
- 

Sual: İstilik balansını saxlamaq üçün daxil istilik məhsullarından istifadə edən orqanizmlər necə adlanır? (Çəki: 1)

- homoyoterm adlanır
  - quşlar adlanır
  - heyvanlar adlanır
  - balıqlar adlanır
  - otyeyenlər adlanır
- 

Sual: İon şüalanma genetik aparata təsir edərək nə cür effekt yaradır? (Çəki: 1)

- mutagen effekt yaradır
  - əsəblik effekti yaradır
  - ekoloji effekti yaradır
  - ifraf effekti yaradır
  - heç bir effekti yaradır
- 

Sual: Yer səthinə çatan ultrabənövşəyi şüalar orqanizmdə hansı maddələrin mübadiləsinə tənzimləyir və hansı vitamin sintez olunur? (Çəki: 1)

- Na və Cl, D vitamini
- Ca və P1, D vitamini
- C və O, B12 vitamini
- N və H, B12 vitamini

H və O, B6 vitamini

---

Sual: Heyvanlar üçün işıq spektrinin hansı hissəsi ilk növbədə səmti müəyyən etmək üçün lazımdır? (Çəki: 1)

- ultrabənövşəyi şüalar
  - infraqırmızı şüalar
  - görünən işıq şüaları
  - qırmızı işıq şüaları
  - sarı işıq şüaları
- 

Sual: Işıq fotosintez prosesinin enerji mənbəyidir və nə vasitəsilə həyata keçirilir? (Çəki: 1)

- ot
  - yarpaq
  - budaq
  - xlorofil
  - çiçəklər
- 

Sual: Bitkilərin fotosintez səviyyəsinə təsir edən ən vacib xarici mühit amilləri aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)

- temperatur
  - işıq şüaları
  - karbon dioksid
  - oksigen
  - azot
- 

Sual: Təkamül prosesində orqanizmlərin fəaliyyətində aşağıdakı bioloji ritmlər əmələ gəlmişdir. Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)

- rüblük
  - illik, mövsümi
  - aylıq
  - sutkalıq
  - saatlıq
- 

Sual: Orqanizmin gündüzün uzunluğuna reaksiyalarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- fotoperiodizm deyilir
  - fotoaylıq deyilir
  - fotoillik deyilir
  - fotoeffekt deyilir
  - fotorüblük deyilir
- 

Sual: Canlı orqanizmlərdə enerji prosesləri hansı reaksiyalara əsaslanır? (Çəki: 1)

- birləşmə reaksiyalarına
- oksidləhmə-reduksiya reaksiyalarına



- ayrılma reaksiyalarına
  - katalitik reaksiyalarına
  - oksidləşmə reaksiyalarına
- 

Sual: Hansı canlılarda tənəffüs bütün üzvlər və toxumalar vasitəsilə həyata keçir?  
(Çəki: 1)

- heyvanlarda
  - balıqlarda
  - bitkilərdə
  - molyuskalarda
  - göbələklərdə
- 

Sual: Hansı canlılarda tənəffüs xüsusi tənəffüs orqanları vasitəsilə həyata keçir?  
(Çəki: 1)

- bitkilərdə
  - ağaclarda
  - mikroblarda
  - heyvanlarda
  - göbələklərdə
- 

Sual: Orqanizmlərdə suyun və duzların miqdarının dəyişməsi hansı proseslərdə müvafiq dəyişikliyə və ion müvazitənin pozulmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- biotik
  - metabolik
  - sutkadiam
  - hidrolizm
  - osmotik
- 

Sual: Canlı orqanizmlərin inkişafının hər hansı bir mərhələsində ona bilavasitə təsir edən abiotik biotik, antropogen mühit amillərinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- fiziki amillər
  - mexaniki amillər
  - ekoloji amillər
  - Bioloji amillər
  - Kimyəvi amillər
- 

## **BÖLMƏ: 12. 02**

Ad	12. 02
Suallardan	21
Maksimal faiz	21
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	2 %

---

Sual: Dağlar canlı orqanizmlərin miqrasiyasının qarşısını aldığı üçün növəmələgəlmə prosesində hansı faktor kimi mühüm rol oynayır? (Çəki: 1)

- təcridedici faktor kimi
  - səddçəkici faktor kimi
  - aralıq faktor kimi
  - fasiləsiz faktor kimi
  - fasiləli faktor kimi
- 

Sual: Canlıların quruluşunun və onların istiqamətlənmə qabiliyyətlərinin formalaşmasında hansı geofiziki amilin böyük təsiri olmuşdur? (Çəki: 1)

- yerin cazibə sahəsinin
  - yerin maqnit sahəsinin
  - yerin texnotik hadisələri
  - vulkan püskürmələri
  - yeraltı suxurlar
- 

Sual: Günəşdə baş verən partlayışlar nəticəsində əmələ gələn yüklü hissəciklərin güclü axınların yerin maqnit sahəsinə təsiri hansı hadisənin yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- güclü tufanların
  - maqnit tufanlarının
  - güclü küləklərin
  - güclü sunamilərin
  - güclü qasırğaların
- 

Sual: Hansı geofiziki hadisələr zamanı ürək-damar xəstəlikləri hipertoniyası olan adamların vəziyyəti pisləşir. (Çəki: 1)

- güclü qasırğalar zamanı
  - güclü sunamilər zamanı
  - maqnit tufanları zamanı
  - güclü küləklər zamanı
  - güclü tufanlar zamanı
- 

Sual: Yerdə baş verən texnotik hadisələr canlı orqanizmlərə və populyasiyalara necə təsir göstərir? (Çəki: 1)

- güclü və öldürücü təsir göstərir
  - hiss olunmaz və zəif təsir göstərir
  - gözlənilən və uzun müddətli təsir göstərir
  - qəflətən və epizodik təsir göstərir
  - gözlənilməz və ölümcül təsir göstərir
- 

Sual: Torpağın bütün fiziki və kimyəvi xassələri hansı ekoloji amillərə aid edilir? (Çəki: 1)

- biotik amilləri
  - antropogen amilləri
  - abiotik amilləri
  - su amilləri
  - edafik amillər
- 

Sual: Torpağın edafik amillərinə aşağıdakılar aid edilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- torpağın şoranlığı
  - torpağın quruluşu
  - torpağın kimyəvi tərkibi
  - torpaqda dövr edən üzvi və qeyri-üzvi maddələr
  - qaz və su
- 

Sual: Torpaqda ölmüş orqanizmlərin çürüməsi nəticəsində hansı maddələr əmələ gəlir? (Çəki: 1)

- qeyri-üzvi maddələr
  - üzvi maddələr
  - kimyəvi maddələr
  - qumsal maddələr
  - amorf maddələr
- 

Sual: Torpaqda üzvi maddələrin parçalanması nəticəsində əmələ gələn amorf maddəyə nə deyilir? (Çəki: 1)

- gil deyilir
  - qum deyilir
  - humus deyilir
  - daş deyilir
  - qumsal deyilir
- 

Sual: Torpaqda humusun olması onun aşağıdakı xassələrini yüksəldir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- strukturunu yaxşılaşdırır
  - aerasiyasını yaxşılaşdırır
  - suyun saxlamaq qabiliyyətini artırır
  - tərkibində dəyişiklik yaratmır
  - qidalı maddələri saxlamaq qabiliyyətini artırır
- 

Sual: Torpaqların keyfiyyətinə və canlıların yayılmasına topoqrafik faktor kimi nə daha çox təsir edir? (Çəki: 1)

- dağ yamaclarının sürüşməsi
  - dağ yamaclarının yuyulması
  - dağ yamaclarının düzlənməsi
  - dağ yamaclarının şoranlaşması
  - dağ yamaclarının mailliyi
-

Sual: Mailliyi 22-23 dərəcədən çox olan dağ yamaclarında hansı hadisələr müşahidə olunur? (Çəki: 1)

- torpaq və bitki örtüyü yaranır
  - münbit torpaq və bitki örtüyü yaranır
  - gilli torpaq və bitkilər məhv olur
  - torpaq və bitki örtüyü yaranır
  - torpaq münbitləşir, bitkilər məhv olur
- 

Sual: Malliyi 13 dərəcə olan dağ yamaclarında hansı bitkilər müşahidə olunur? (Çəki: 1)

- suya tələbkar bitkilər
  - susuzluğa dözümlü bitkilər
  - iynəyarpaqlı bitkilər
  - günəş həssas bitkilər
  - tikanlı bitkilər
- 

Sual: Su mühiti ilə bağlı olan və canlılara təsir edən ekoloji faktorlar hansılardır? (Çəki: 1)

- hidrokimyəvi və hidrofiziki faktorlar
  - hidrobioloji və hidromexaniki faktorlar
  - hidroreduksion və hidromaqnetik faktorlar
  - hidrooksid və hidrooptik faktorlar
  - hidropizoliz və hirotermiki faktorlar
- 

Sual: Su hövzələrində aşağıdakı göstərilən amillər ekoloji faktor kimi su ilə yaşayan canlılara təsir edir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- kobud disperləşmiş maddələ
  - suyun buxarlanması
  - $Na^+, K^+, Ca^{2+}, Mg^{2+}, NH^+, HClO_3, Cl^-, NO_3^-$  ionlarının qatılığı
  - suyun pH c.stəricisi
  - suyun qələviliyi
- 

Sual: Su hövzələrində aşağıda göstərilən amillər ekoloji faktor kimi suda yaşayan canlılara təsir edir. Hansı cavab düzgün deyilir? (Çəki: 1)

- suyun codluğu
  - suyun oksidləşməsi
  - suyun donması
  - suda olan radioaktiv maddələrin qatılığı
  - istilik tutumunun yüksəkliyi
- 

Sual: Eyni növün fərdləri arasındakı münasibətlər hansı tip reaksiya adlanır. (Çəki: 1)

- homotip reaksiya
- heterotip reaksiya

- t ktip reaksiya
  - m xt lifton reaksiya
  - qo sa reaksiya
- 

Sual: Eyni növün fərdləri arasındakı homotip reaksiyaların əsasları aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? ( eki: 1)

- qrup effekti
  - işıq effekti
  - kütlə effekti
  - n vdaxili effekt
  - heyvanların məhsuldarlığı v  inkişafı
- 

Sual: Birgə yaşayan müxtəlif növlərin heterotipik reaksiyalarının təsiri neçə cür ola bilər? ( eki: 1)

- münasib, əhəmiyyətli, sabit
  - sabit, qənaətbəxş, əlverişsiz
  - bitərəf, əlverişli, münasib
  - neytral, əlverişli, əlverişsiz
  - bitərəf, əhəmiyyətli, neytral
- 

Sual: Birgə yaşayan müxtəlif növlərin heterotipik reaksiyalarının aşağıdakı kombinasi-yaları mövcuddur. Hansı cavab düzgün deyil? ( eki: 1)

- neytralizm; rəqabət;
  - simbioz; əməkdaşlıq;
  - kiray  ilik; kommensalizm;
  - amensalizm; yırtıcılıq, parazitizm
  - qon suluq; d  m n lilik
- 

Sual: Yerdə ba  verən hansı hadisələr canlı orqanizmlərə, populyasiyalara qəflətən v  epizotik təsir göstərir? ( eki: 1)

- texnotik hadisələr
  - S r  m l r
  - Z lz l l r
  - Vulkan püskürmələri
  - Güclü yağışlar
- 

### **BÖLMƏ: 13.01**

Ad	13.01
Suallardan	18
Maksimal faiz	18
Sualları qarı�dıрмаq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	2 %

---

Sual: Orqanizmlərə təsir edən ekoloji amilləri neçə qrupa ayırırlar? (Çəki: 1)

- abiotik və biotik amillər
  - canlı və cansız amillər
  - hərəkətsiz və hərəkətli amillər
  - üzvi və qeyri üzvi amillər
  - fiziki və kimyəvi amillər
- 

Sual: Abiotik amillər orqanizmə nə cür təsir göstərir? (Çəki: 1)

- ümumi
  - birtərəfli
  - əks tərəfli
  - paralel
  - bir istiqamətli
- 

Sual: Orqanizmin xarici amillərə neçə növ uyğunlaşması mövcuddur? (Çəki: 1)

- normal və anormal
  - zəif və güclü
  - passiv və aktiv
  - kimyəvi və fiziki
  - real və ideal
- 

Sual: Hansı xarici amilin təsirindən orqanizmdə müəyyən davamlılıq yaranır? (Çəki: 1)

- real amilin
  - aqressiv amilin
  - fiziki amilin
  - passiv amilin
  - normal amilin
- 

Sual: Orqanizmlərdə passiv uyğunlaşma hansı səviyyədə həyata keçirilir? (Çəki: 1)

- genetik səviyyədə
  - orqan səviyyəsində
  - orqanizm səviyyəsində
  - [populyasiya səviyyəsində
  - hüceyrə-toxuma səviyyəsində
- 

Sual: Hansı xarici amilin təsirindən orqanizm yaranan dəyişikləri xüsusi uyğunlaşma mexanizmləri vasitəsilə elə tənzimləyir ki, onun daxili mühiti nisbətən sabit qalır.

(Çəki: 1)

- aktiv təsirin
- real təsirin
- normal təsirin

- fiziki təsirin
  - mürəkkəb təsirin
- 

Sual: Eyni və ya müxtəlif növə aid olan orqanizmlərin qarşılıqlı əlaqələri necə əlaqə adlanır? (Çəki: 1)

- antropogen əlaqə
  - biotik əlaqə
  - abiotik əlaqə
  - fiziki əlaqə
  - normal əlaqə
- 

Sual: Orqanizmin normal fəaliyyəti üçün təbii amillərin nə qədər miqdarda olması zəruridir? (Çəki: 1)

- ixtiyarı dozada
  - minimum dozada
  - müəyyən dozada ( miqdarda)
  - izafı dozada
  - yüksək dozada
- 

Sual: Xarici amilin orqanizmin ehtiyacına uyğun olan və onun həyatı üçün ən əlverişli şəraitləri təmin edən miqdarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- ortimum deyilir
  - miqdar deyilir
  - ədəd deyilir
  - məhsul deyilir
  - hemostaz deyilir
- 

Sual: Orqanizmin hər bir xarici amilə uyğunlaşması nə ilə bağlıdır? (Çəki: 1)

- hava şərti ilə
  - enerji sərfi ilə
  - su sərfi ilə
  - torpaq sərfi ilə
  - əmək sərfi ilə
- 

Sual: Orqanizmin xarici amillərə uyğunlaşma prosesində hansı zonada onun enerjisi yalnız fundamental həyat proseslərinə sərf olunur. (Çəki: 1)

- aktiv zonada
  - normal zonada
  - optimum zonasında
  - hemostaz zonasında
  - passiv zonasında
- 

Sual: Təbiətdə heyvan və bitkilərin coğrafi yayılmasının, ekologiya və fiziologiyasının bir çox vacib anlarını hansı qayda müəyyən edir? (Çəki: 1)

- minimum qaydası

- yaşamaq qaydası
  - inkişaf qaydası
  - üzlaşma qaydası
  - tərəqqi qaydası
- 

Sual: Hansı ekoloji amillər orqanizm növlərinin bu və ya digər yaşayış yerlərinə nüfuz etməsini məhdudlaşdırır? (Çəki: 1)

- icarə verilən amillər
  - məhdudlaşdırıcı ekoloji amillər
  - yol verilən amillər
  - mümkün olan amillər
  - qadağan olunmuş amillər
- 

Sual: Hansı ekoloji amillər iri heyvan toksonlarının təkamülündən onların morfoloqiyasında böyük dəyişiklərin yaranmasına səbəb olmuşdur? (Çəki: 1)

- fiziki amillər
  - nüfuzgedici amillər
  - məhdudlaşdırıcı amillər
  - normal amillər
  - mümkün olan amillər
- 

Sual: Onurğalı heyvanların sudan quruya çıxması üçün hansı məhdudlaşdırıcı amillər dəf olunmuşdur? (Çəki: 1)

- mühitin böyük sıxlığı və böyük nəmliyi
  - mühitin ifrat sıxlığı və zəif nəmlik
  - mühitin ifrat sıxlığı və ifrat nəmlik
  - mühitin kiçik sıxlığı və aşağı nəmliyi
  - mühitin normal sıxlığı və normal nəmliyi
- 

Sual: Heyvanların hava mühitində hərəkət etmələri üçün təkamül prosesində onlarda hansı orqan əmələ gəlmişdir? (Çəki: 1)

- qaraciyər əmələ gəlmişdir
  - mədə əmələ gəlmişdir
  - böyrəklər əmələ gəlmişdir
  - göslər əmələ gəlmişdir
  - ağciyər əmələ gəlmişdir
- 

Sual: Orqanizmə birtərəfli təsir edən xarici mühit amili necə adlanır? (Çəki: 1)

- abiotik
  - Biotik
  - Qoşma biotik
  - Ahtropogen
  - Fiziki
-




Sual: Orqanizmlərdə hüceyrə-toxunma səviyyəsində hansı uyğunlaşma həyata keçirilir? (Çəki: 1)

- aktiv uyğunlaşma
- passiv uyğunlaşma
- Normal uyğunlaşma
- Loyal uyğunlaşma
- Bitərəf uyğunlaşma

---

**BÖLMƏ: 14.01**

Ad	14.01
Suallardan	17
Maksimal faiz	17
Sualları qarışdırmaq	
Suallar təqdim etmək	1 %

Sual: Bir növə mənsub olan müəyyən ərazidə məskunlaşan, səciyyəvi genafond və dayanıqlı funksional əlaqələr sisteminə nə deyilir? (Çəki: 1)

- populyasiya deyilir
- ekosistem deyilir
- biotop deyilir
- biogeosenoz deyilir
- biosenoz deyilir

Sual: Populyasiya ekologiyasının hansı bölməsinin məsələlərinin öyrənilməsi ilə məşğul olur? (Çəki: 1)

- sinekologiya məsələləri
- autoekoloji məsələlərin
- insan ekologiyası məsələlərini
- mühəndis ekologiyası məsələlərini
- tətbiqi ekologiya məsələlərini

Sual: Hər bir populyasiya aşağıdakı faktorlarda xarakterizə olunur. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ərazidə yayılmasına, artımına
- fərdlərin sayına, genetik dəyişikənliyinə
- ətraf mühitin temperaturuna
- fərdlərin sayına
- fərdlərin cins tərkibinə

Sual: Mühit faktorların təsiri altında populyasiyaların azalması, çoxalması və sabitləşməsi kimi məsələlərini populyasiya ekologiyasının hansı bölməsi öyrənir? (Çəki: 1)

- populyasiyaların təkamülü

- populyasiyaların tənzimlənməsi
  - populyasiyaların sabitliyi
  - populyasiyaların dinamikası
  - populyasiyaların dayanıqlığı
- 

Sual: Biogeosenoz konsepsiyasının müasir nəzəriyyəsinin yaradılmasında populyasiyalar ekologiyasının hansı bölməsinin böyük köməyi olmuşdur? (Çəki: 1)

- populyasiyaların sabitliyi
  - populyasiyaların təkamülü
  - populyasiyaların tənzimlənməsi
  - populyasiyaların dəyişməsi
  - populyasiyaların dinamikası
- 

Sual: Populyasiyalar ərazidə neçə tipdə yayılırlar? (Çəki: 1)

- müntəzəm, təsadüfi, qrup halında
  - təsadüfi, qəflətən, ani
  - qrup halında, daimi, arabir
  - arabir, ani, qəflətən
  - qəflətən, biranlıq, təsadüfi
- 

Sual: Populyasiyaların ərazi üzrə yayılmasında hər bir fərdin bütün qonşulardan bərabər məsafədə yerləşməsinə hansı tip xarakterizə edir? (Çəki: 1)

- ani yayılma
  - müntəzəm yayılma
  - stabil yayılma
  - sakit yayılma
  - dəyişkən yayılma
- 

Sual: Sosial əlaqələri zəif olan heyvanlar üçün populyasiyanın ərazi üzrə paylanmasının hansı tipi səciyyəvidir? (Çəki: 1)

- müvəqqəti paylanma
  - ani paylanma
  - təsadüfi paylanma
  - stabil paylanma
  - sakit paylanma
- 

Sual: Hərəkətli orqanizm olan heyvanlara əsasən neçə cür həyat tərzi səciyyəvidir? (Çəki: 1)

- oturaq və daimi
  - daimi və müvəqqəti
  - sabit və hərəkətli
  - oturaq və köçəri
  - stabil və dəyişkən
-

Sual: Oturaq həyat tərzi keçirən heyvanlarda hər bir fərdin yaşamaq və törəmək imkanı olur və populyasiyanın artımı üçün nə cür şərait yaranır? (Çəki: 1)

- əlverişli
  - əlverişsiz
  - dözülməz
  - stabil
  - kritik
- 

Sual: Dəstəvi həyat keçirən heyvanlar populyasiya daxili necə strukturlar əmələ gətirirlər? (Çəki: 1)

- qrup, yarım qrup, tayfa
  - koloniya, sürü, dəstə
  - koloniya, tayfa, qrup
  - sürü, tiplum, qrup
  - tayfa, qrup, dəstə
- 

Sual: Sürü ilə yaşayan heyvanlarda fərdlər və onların dəstələri arasında fasiləsiz aşağıdakı məlumat əlaqələri olur. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- "şəxsi siqnallar", eşidilən
  - iyə görə, izə görə
  - yol axtarmaq, yola düşmək
  - cığır, gəmirmə
  - yuva, ifrazat
- 

Sual: Sürülərdə fərdlər hansı tabelik münasibətlərində yaşayırlar? (Çəki: 1)

- asılı münasibətdə
  - azad münasibətdə
  - düşmən münasibətdə
  - iyerarxik münasibətdə
  - sərbəst münasibətdə
- 

Sual: Ətraf mühitlə dinamik tarazlığı saxlamaq üçün orqanizmin özünü tənzimləmə qabiliyyətinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- uyğunlaşma deyilir
  - tabe olma deyilir
  - sərbəstlik deyilir
  - tabesizlik deyilir
  - hemeostaz deyilir
- 

Sual: Populyasiyaların ətraf mühitlə dinamik tarazlığı saxlanması prinsipinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- populyasiyaların hemoestazi
- populyasiyaların uyğunsuzluğu
- populyasiyaların stabilliyi
- populyasiyaların dinamikliyi

populyasiyaların tarazlığı

---

Sual: Populyasiyaların homeostaz mexanizmləri aşağıdakı funksional qruplara ayrılır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- məkan strukturunun saxlanması
  - populyasiyada heç bir əlaqə yoxdur
  - genetik strukturun saxlanması
  - populyasiya daxili sıxlığın tənzimlənməsi
  - fərdləri xüsusi vəzifə daşıyır
- 

Sual: Hansı hərəkətli orqanizmlərə oturaq və köçəri həyat təzi səciyyəvidir? (Çəki: 1)

- quşlara
  - bitkilərə
  - heyvanlara
  - Balıqlara
  - Sürünənlərə
- 

### **BÖLMƏ: 15.02**

Ad	15.02
Suallardan	16
Maksimal faiz	16
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	1 %

---

Sual: Populyasiyanın homeostaz mexanizmi olan məkan strukturunun saxlanmasının növün aşağıdakı xüsusiyyətləri müəyyən edir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- qidalanma mexanizmləri
  - çoxalma biologiyası
  - sürünün fərdlərinin sayının artırılması
  - abitoik amillərə münasibət
  - ərazidən istifadə, sosial münasibətlər
- 

Sual: Yaşadıqları sahəyə tanış oriyentlər sistemi ilə bağlı olub, oraya öz növündən olan fərdlərində daxil olmasını düşməncəsinə qarşılayan fərdlərə nə deyilir? (Çəki: 1)

- yırtıcılar deyilir
  - sürünənlər deyilir
  - onurğalılar deyilir
  - rezident-fərdlər deyilir
  - parazitlər deyilir]
- 

Sual: Hansı fərdlər yaşadıqları sahəyə bağlı olurlar və onun sərhədlərini keçdikdə səmt reaksiyası onların geriye qayıtmasını stimullaşdırır? (Çəki: 1)

- otyeyən heyvanlar
  - yırtıcılar
  - onurğalılar
  - parazitlər
  - rezident-fərdlər
- 

Sual: Oturaq həyat təzi keçirən rezident-fərdlər ərazi konfliktində aşağıdakı davranış kompelslərindən istifadə edirlər. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- fiziki təmasda olurlar
  - birbaşa aqressiya, hədə duruşu
  - xüsusi səs siqnalları
  - hücum nümayiş etdirmək
  - fiziki təmas olmur
- 

Sual: Populyasiyanın genetik strukturu nə ilə müəyyən olunur? (Çəki: 1)

- populyasiya daxili sıxlığı
  - populyasiya daxili genetik fondla
  - ətraf mühit ilə
  - iyerarxialıq ilə
  - irsi münasibətlərlə
- 

Sual: Populyasiya daxilində ərazinin bütövlüyünün saxlanılmasında hansı münasibətlərin formalaşmasının böyük rolu olmuşdur? (Çəki: 1)

- tabe olma münasibətlərin
  - sərbəst münasibətlərin
  - stabil münasibətlərin
  - tabe olmamaq münasibətlərinin
  - iyerarxik münasibətləri
- 

Sual: Populyasiya daxilində orqanizmlərin sıxlığı çox olan hallarda növün genafondu hansı genafondla təmsil olunur? (Çəki: 1)

- populyasiyanın genafondu ilə
  - fərdin genafondu ilə
  - müxtəlif populyasiyaların genafondu ilə
  - fərdlərin birlikdə genafondu ilə
  - liderlərin genafondu ilə
- 

Sual: Ayrı-ayrı təbii populyasiyaların genafondları bir-birindən aşağıdakı əlamətlərə görə fərqlənirlər. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- irsi müxtəlifliklə
  - əlamətlərə görə fərqlənmirlər
  - genetik vəhdətlə
  - müxtəlif genatipli fərdlərlə
  - fərdlərin payının dinamiki tarazlığı ilə
-

Sual: Populyasiyalarda uzunmüddətli təcrid olunmalar böyüyərək nə cür təcridolunmaların yaranmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- genetik təcridolunmalar
  - növ təcridolunmasına
  - qrup təcridolunmasına
  - dəstə təcridolunmasına
  - sürü təcridolunmasına
- 

Sual: Populyasiyalarda təcridolunmalar nəyin yaranması ilə nəticələnir? (Çəki: 1)

- yeni nəslin əmələ gəlməsi ilə
  - yeni növün əmələ gəlməsi ilə
  - yeni fərdin əmələ gəlməsi ilə
  - yeni onurğalılıların əmələ gəlməsi ilə
  - yeni biotiklərin əmələ gəlməsi ilə
- 

Sual: Populyasiyalarda təcrid olunmalar necə cür olur? (Çəki: 1)

- məkan və zaman
  - süni və təbii
  - coğrafi və ekoloji
  - ekoloji və təbii
  - coğrafi və süni
- 

Sual: Populyasiyaların bir-birindən dəniz körfəzləri dağ sistemləri, vadilər vasitəsilə ayrılma-ları necə təcridolunma adlanır? (Çəki: 1)

- coğrafi təcridolunma
  - biotik təcridolunma
  - qrup təcridolunma
  - sürü təcridolunma
  - fərdi təcridolunma
- 

Sual: Populyasiyaların bir-birindən mövsüm dövrləri, qidalanma ərazinin kasıblığından ayrılma-ları necə təcridolunma adlanır? (Çəki: 1)

- mövsümi təcridolunma
  - ekoloji təcridolunma
  - fərdi təcridolunma
  - bioloji təcridolunma
  - fizioloji təcridolunma
- 

Sual: Populyasiyaların ən başlıca xassələrinin formalaşma və sabit saxlama mexanizmləri hansı proseslər nəticəsində yaranmışdır? (Çəki: 1)

- dinamika və sıxlıq nəticəsində
- təkamül və genafond nəticəsində
- genetik və mikrotəkamül nəticəsində
- irsiyyət və genafond nəticəsində

homeostaz və suksessiya nəticəsində

---

Sual: Qeyri-sabit, avtomatik tənzimləmə prosesləri populyasiya sistemlərinə həyatın dəyişkən şəraitlərində nə verir? (Çəki: 1)

- əlavə dayanıqlıq
  - əlavə dozumluk
  - əlavə sabitlik
  - əlavə stabillik
  - əlavə enerji
- 

Sual: Populyasiyanın daxili genetik fondu onun hansı strukturunu müəyyən edir? (Çəki: 1)

- irsi münasibətlərini
  - daxili sıxlığını
  - iyerarxiya münasibətlərini
  - genetik strukturunu
  - ətraf mühit münasibətlərini
- 

### **BÖLMƏ: 16.02**

Ad	16.02
Suallardan	20
Maksimal faiz	20
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	2 %

---

Sual: Populyasiyanın sayının ümumi dəyişməsi dinamikası dörd hadisənin hesabına yaranır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- doğum
  - dozumluluk
  - ölüm
  - köçmə
  - köçürülmə
- 

Sual: Populyasiyada vahid zaman ərzində orqanizmin yeni fərdlərinin əmələ gəlməsi nə adlanır? (Çəki: 1)

- ölüm adlanır
  - məhv olma adlanır
  - doğum adlanır
  - həyata gəlmə adlanır
  - inkişaf adlanır
- 

Sual: Zaman vahidi ərzində populyasiyada doğulanların sayı nədən asılıdır? (Çəki: 1)

- fərdlərin sayından
  - sürünün miqdarından
  - ərazinin böyüklüyündən
  - mühit şəraitindən
  - fərdlərin ölçüsündən
- 

Sual: Populyasiyada fərdlərin sayının artması və sıxlığın yüksəlməsi nə vaxt baş verir? (Çəki: 1)

- doğum zəif olduqda
  - doğum az olduqda
  - doğum olmadıqda
  - doğum çox olduqda
  - doğum azaldıqda
- 

Sual: Populyasiyada doğum çox olduqda ərazi və yem üstündə fərdlər arasında nə güclənir və ölüm halları artır? (Çəki: 1)

- homeostaz güclərin
  - münasibətlər güclənir
  - əlaqələr güclənir
  - hədə-qorxu güclənir
  - rəqabət güclənir
- 

Sual: Vahid zaman ərzində populyasiyada ölən fərdlərin sayına nə deyilir? (Çəki: 1)

- ölüm deyilir
  - köçmə deyilir
  - qayıdış deyilir
  - doğum deyilir
  - köçürülmə deyilir
- 

Sual: Populyasiyalarda ölümün çox olması aşağıdakı səbəblərdən asılıdır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- genetik mükəmməllikdən
  - fərdlərin sayından
  - fizioloji mükəmməllikdən
  - əlverişsiz fiziki mühit şəraitindən
  - yırtıcılardan, parazit xəstəliklərindən
- 

Sual: Təbiətdə tez-tez rast gəlinən fərdlərin ölümü onun hansı dövründə baş verir? (Çəki: 1)

- yaşlı dövründə
  - ilk anlarında
  - erkən dövründə
  - doğum anında
  - yetkinlik dövründə
-



Sual: Populyasiyada fərdlərin sayı optimallaşdıran hansı mexanizmlər mövcuddur? (Çəki: 1)

- özünü tənzimləmə
  - özünü idarəetmə
  - özünü stabilləşdirmə
  - özünü sakitləşdirmə
  - özünü nizamlama
- 

Sual: Populyasiyada fərdlərin yerdəyişmə qabiliyyəti onun hansı xüsusiyyətlərinə əsaslanır? (Çəki: 1)

- fizioloji xüsusiyyətlərinə
  - bioloji xüsusiyyətlərinə
  - biosenoz xüsusiyyətlərinə
  - biotop xüsusiyyətlərinə
  - biogeosenoz xüsusiyyətlərinə
- 

Sual: Hər bir populyasiyada fərdlərin bir hissəsi müntəzəm olaraq onu tərk edərək qonşu sahədəki populyasiyanı doldurur. Bu hadisə necə adlanır? (Çəki: 1)

- populyasiyaların köç etməsi
  - populyasiyaların köçürülməsi
  - populyasiyaların dispersiyası
  - populyasiyaların yerdəyişməsi
  - populyasiyaların ayrılması
- 

Sual: Yerdəyişmə dispersiyası populyasiyalar arasında hansı vasitəni həyata keçirir? (Çəki: 1)

- əlaqə vasitəsinə
  - rabitə vasitəsinə
  - mübadilə vasitəsinə
  - təsir vasitəsinə
  - güc vasitəsinə
- 

Sual: Populyasiyalarda sıxlıq artdıqca fərdlərin həmin növ olmayan yeni ərazilərə daxil olaraq oranı zəbt etməsi və yeni populyasiyanın əmələ gəlməsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- zəbt etmə adlanır
  - invasiya adlanır
  - məşkunlaşma adlanır
  - adaptasiya adlanır
  - köçmə adlanır
- 

Sual: Müxtəlif populyasiyalarda onları təşkil edən fərdlərin ömrünün uzunluğu, çoxalma intensivliyi cinsi yetkinliyə çatma yaşı onun hansı strukturunu müəyyən edir? (Çəki: 1)

- əlaqə strukturunu

- davranış strukturunu
  - yaş strukturunu
  - köçmə strukturunu
  - fizioloji strukturunu
- 

Sual: Hansı tip yaşama əyrisi populyasiya fərdlərinin və eləcə də insanların ölümünün qocalıqla bağlı olduğu halı göstərir? (Çəki: 1)

- A tipi
  - B tipi
  - C tipi
  - E tipi
  - S tipi
- 

Sual: Hansı tip yaşama əyrisi populyasiyalarda başlanğıc inkişaf dövründə az yaşlı fərdlər arasında ölüm hallarının yüksək olduğunu göstərir: (Çəki: 1)

- A tipi
  - B tipi
  - D tipi
  - C tipi
  - S tipi
- 

Sual: Hansı tip yaşama əyrisi orqanizmlərin bütün həyatı boyu ölün hallarının sabit qaldığı halı göstərir: (Çəki: 1)

- A tipi
  - S tipi
  - C tipi
  - B tipi
  - D tipi
- 

Sual: Müxtəlif populyasiyalarda onları təşkil edən fərdlərin yaş strukturu nəyi müəyyən edir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- ömrünün uzunluğunu
  - çoxalma intensivliyini
  - cinsi yetkinlik yaşını
  - qocalma səviyyəsini
  - davranış münasibətlərini
- 

Sual: İnsanlar tərəfindən yaradılan aqrobiogeosenozlara aşağıdakı təsərrüfat sahələri aid edilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- meşələr
  - əkin sahələri
  - sünu göllər
  - parklar
  - plautasiyalar
-

Sual: Qida zəncirləri sistemində produsent orqanizmlər hansı trofik səviyyəni təşkil edirlər? (Çəki: 1)

- üçüncü trofik səviyyəni
- ikinci trofik səviyyəni
- beşinci trofik səviyyəni
- birinci trofik səviyyəni
- Altıncı trofik səviyyəni

---

**BÖLMƏ: 17.02**

Ad	17.02
Suallardan	28
Maksimal faiz	28
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	2 %

Sual: Müxtəlif canlı orqanizmlərin ümumi məkanda məskunlaşması, qida və ərazidən istifadəyə görə müəyyən münasibətlərə girməsi nəyin formalaşmasının əsasını qoymuşdur? (Çəki: 1)

- biosenozun
- ekosistemin
- biotopun
- biosferin
- litosferin

Sual: Bitki, heyvan və mikroorqanizmlərdən təşkil olunmuş dinamik, dayanıqlı birliyə nə deyilir? (Çəki: 1)

- ekosistem deyilir
- biosenoz deyilir
- biotop deyilir
- litosfer deyilir
- hidrosfer deyilir

Sual: Biogeosenoz neçə komponentdən ibarətdir? (Çəki: 1)

- cansız və canlılardan
- ekosistem və biotopdan
- biotop və biosenozdan
- hidrosfer və atmosferdən
- litosfer və torpaqdan

Sual: Maddə və enerji, informasiya baxımından biogeosenoz və cür sistemdir? (Çəki: 1)

- qapalı və tarazlı sistemdir

- açıq və tənzimlənmiş sistemdir
  - yarım qapalı və stabil sistemdir
  - açıq və dayanıqlı sistemdir
  - qapalı və sabit sistemdir
- 

Sual: Biogeosenozun cansız təbiətə aid olan komponentinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- biotop deyilir
  - biosenoz deyilir
  - ekosistem deyilir
  - biosfer deyilir
  - ekotop deyilir
- 

Sual: Biogeosenozun əsas komponentləri aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- dağlıq komponentlər
  - bitki komponenti (fitosenoz)
  - heyvan komponenti (zoosenoz)
  - mikroorqanizmlər (mikrobiosenoz)
  - torpaq və qrunt suları. Atmosfer
- 

Sual: Biosenozlardan aşağıdakı parçalanma məhsulları xaric edilir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- istilik
  - bərk maddələr
  - oksigen
  - karbon qazı
  - biogen maddələrin parçalanma məhsulları
- 

Sual: Ölçüsünə görə biogeosenozlar neçə növə ayrılır? (Çəki: 1)

- atmosfer, litosfer, biosfer
  - biosfer, ekosfer, ekotop
  - mikrobiogeosenozlar, mezobiogeosenozlar, makrobiogeosenozlar
  - biogeoton, biogeosenoz, mezobiogeosenoz
  - ekotop, biosenoz, biosfer
- 

Sual: İnsanlar tərəfindən yaradılan müxtəlif təsərrüfat sahələrinə, əkin sahələrinə, süni göllərə, parklara və başqa biogeosenozlara nə deyilir? (Çəki: 1)

- biosenoz deyilir
  - biotop deyilir
  - ekosistem deyilir
  - aqrobiogeosenozlar deyilir
  - biosfer deyilir
- 

Sual: Biogeosenozda növlərin ən əsas qarşılıqlı əlaqələr hansılardır? (Çəki: 1)

- qida, məkən, mühitaryatma
  - məkən, enerji, rəqabət
  - məskən yeri, sığınacaq, məkən
  - qida, enerji, istilik
  - sığınacaq, qida rəqabət
- 

Sual: Biogeosistemlərin bütövlüyü hansı prosesdən əmələ gəlmiş və əlaqələr sistemi ilə saxlanılır? (Çəki: 1)

- inkişaf prosesindən
  - təkamül prosesindən
  - tarazlı prosesdən
  - dayanıqlı prosesdən
  - sabit prosesdən
- 

Sual: Hansı mühit biogeosenetik sistemin zəruri tərkib hissəsi, onun mövcudluğunun zəruri şərtidir? (Çəki: 1)

- canlı təbiət
  - cansız təbiət
  - qeyri – üzvi mühit
  - üzvi və kimyəvi mühit
  - antropogen mühit
- 

Sual: Yer üzərində bütün canlılar karbonu mənimsəmə mənbəyinə görə neçə qrupa bölünür? (Çəki: 1)

- bitkilər və heyvanlar
  - heşəratlar və göbələklər
  - onunçalılar və onunğasızlar
  - avtotroflar və heterotroflar
  - bitkilər və ali heyvanlar
- 

Sual: Üzvi maddələri işıq enerjisi hesabına sintez edən canlılara nə deyilir? (Çəki: 1)

- sinetroflar deyilir
  - sintetiklər deyilir
  - homeotroflar deyilir
  - fotosintetiklər deyilir
  - fototroflar deyilir
- 

Sual: Üzvi maddələri kimyəvi reaksiyalar hesabına sintez edən canlılara nə deyilir? (Çəki: 1)

- xemotroflar deyilir
  - avtotroflar deyilir
  - fotosintetiklər deyilir
  - fototroflar deyilir
  - sintetiklər deyilir
-

Sual: Fototroflar, xemotroflar üzvi və qyri – üzvi karbon birləşmələrindən karbonu mənimsəmə üsuluna görə neçə qrupa bölünürlər? (Çəki: 1)

- fotocanlılar və fotocansızlar
  - fotoavtotroflar və xemoavtotroflar
  - fotosintetiklər və fotomolyuskalar
  - fotobionlar və fotoabionlar
  - fotogöbəklər və fotobionlar
- 

Sual: Hər bir canlı bütün həyatı boyu ətraf mühətdən aldığı enerjini aşağıdakı həyat proseslərinə sərf edir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- toxumaların böyüməsinə, çoxalmasına, bərpasına
  - hüceyrəyə və hüceyrədən maddələrin nəqlinə
  - ətraf mühətdən mühafizə olunmağa
  - orqanizmin hərəkətinə, temperaturun sabit saxlanmasına
  - əsəb impulslarının ötürülməsinə
- 

Sual: Qida zəncirləri sistemində birinci trofik səviyyəsini hansı orqanizmlər təşkil edir? (Çəki: 1)

- birhüceyrəlilər
  - bakteriya növləri
  - göbək növləri
  - produsent növləri
  - bitki növləri
- 

Sual: Birinci trofik səviyyədə xarici enerjiden istifadə edilərək yaradılan üzvi maddə kütləsinə necə adlanır? (Çəki: 1)

- son məhsul adlanır
  - aralıq məhsul adlanır
  - əvvəlinci məhsul adlanır
  - sonuncu məhsul adlanır
  - ilk məhsul adlanır
- 

Sual: Hansı produsentlər trofik strukturun və biosenozun bütövlükdə mövcudluğunun əsasını təşkil edir? (Çəki: 1)

- I produsentlər
  - II produsentlər
  - prokariotlar
  - avtotroflar
  - heterotroflar
- 

Sual: Qida zəncirləri sistemində II trofik səviyyəni hansı heterotrof orqanizmlər təşkil edir? (Çəki: 1)

- fotoavtotroflar
- konsumentlər

- produsentlər
  - arxebakteriyalar
  - birhüceyrəlilər
- 

Sual: Qida zəncirləri sistemində II trofik səviyyəyə aşağıdakı canlılar aiddir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- otyeyənlər, məməlilər
  - həşəratlar, sürünənlər
  - ev heyvanları, vəhşi heyvanlar
  - quşlar, gəmiçilər, dırlaqlılar
  - su hövzələrində: zooplanktonlar
- 

Sual: Qida zənciri sistemində konsumentlər səviyyəsində yaranan və toplanan biokütlə necə adlanır? (Çəki: 1)

- sonuncu məhsul adlanır
  - axırını məhsul adlanır
  - üçüncü məhsul adlanır
  - ikinci məhsul adlanır
  - beşinci məhsul adlanır
- 

Sual: Qida zənciri sistemində üçüncü trofik səviyyəni foto – və xemotroflardan olan hansı organizmlər təşkil edir (Çəki: 1)

- fotoplanktonlar
  - həşəratlar
  - mikroorganizmlər
  - göbələrklər
  - destruktor – redusentlər
- 

Sual: Ölmüş bitkilərdə və heyvan cəsədlərində olan üzvi maddələri parçalayan və onunla qidalanan bütün canlılar neçə adlanır? (Çəki: 1)

- destruktorlar adlanır
  - bakteriyalar adlanır
  - həşəratlar adlanır
  - parazitlər adlanır
  - mikroblar adlanır
- 

Sual: Biokütlənin aşağı trofik səviyyədən yuxarı səviyyə keçməsi enerji və maddə ilə necə bağlıdır? (Çəki: 1)

- maddə və enerji itkisi olmur
  - maddə və enerji itkisi olur
  - maddə və enerji dəyişməz qalır
  - maddə və enerji stabildir
  - maddə və enerji artır
-


Sual: Trofik səviyyədə biokütlərin və onunla bağlı olan enerjinin neçə faizi bir səviyyədən o birinə keçir? (Çəki: 1)

- təqribən 15%-i
- təqribən 25%-i
- təqribən 10%-i
- təqribən 7%-i
- təqribən 21%-i

Sual: Qida zəncirləri sistemində konsument orqanizmlər neçənci trofik səviyyəni təşkil edirlər? (Çəki: 1)

- III trofik səviyyəni
- I trofik səviyyəni
- V trofik səviyyəni
- VI trofik səviyyəni
- II trofik səviyyəni

### **BÖLMƏ: 18.02**

Ad	18.02
Suallardan	34
Maksimal faiz	34
Sualları qarışdırmaq	
Suallar təqdim etmək	3 %

Sual: Biokütlərin aşağı trofik səviyyədən yuxarı trofik səviyyəyə keçməsi nələrin itkisi ilə bağlıdır? (Çəki: 1)

- maddə və enerjinin
- bitki və üzvi maddə
- qeyri – üzvi maddə və eberji
- potensial enerji və dözümlülük
- dözümlülük və maddə

Sual: Qida zəncirinin uzunluğunu məhdudlaşdıran əsas amillər hansı qaydada ifadə edilmişdir? (Çəki: 1)

- ekoloji konuslar qaydası
- ekoloji piramidalar qaydası
- ekoloji limitləşdirici qaydası
- ekoloji sabitlik qaydası
- ekoloji dairələr qaydası

Sual: “Ekoloji piramidalar qaydası” kimi tərəfindən neçənci ildə verilmişdir: (Çəki: 1)

- Ç.Darvin, 1901 – ci ildə
- M.Lomonosov, 1905 – ci ildə
- Ç.Elton, 1927 – ci ildə



- V.Vernadski, 1926 – ci ildə  
 İ.Dokuçayev, 1925 – ci ildə
- 

Sual: Biosenozda hər bir növün müəyyən məkan və funksional yer tutması vəziyyətinə növün nəyi deyilir? (Çəki: 1)

- ekoloji sığınacaq deyilir  
 ekoloji dözümlülük deyilir  
 ekoloji sabitlik deyilir  
 ekoloji dayanıqlıq deyilir  
 ekoloji məkanı deyilir
- 

Sual: Ekoloji sığınacaq anlayışı bəzi alimlər tərəfindən aşağıdakı kimi izah edilmişdir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- növün məkanda tutduğu yer  
 mühitin abiotik şəraitinə uyğunlaşma  
 birgə qidalanma tipi  
 mühitin abiotik şəraitləri ilə qarşılıqlı əlaqəsi  
 digər növlərin orqanizmləri ilə qarşılıqlı əlaqəsi
- 

Sual: Biosenozda təkamül prosesində növlərin müəyyən ekoloji sığınacaqda uğurla yaşaması və törəyib artmasına növlərin nəyi deyilir? (Çəki: 1)

- yaşayış formaları deyilir  
 davranış formaları deyilir  
 həyat formaları deyilir  
 münasibət formaları deyilir  
 uyğunlaşma formaları deyilir
- 

Sual: Eyni ekoloji sığınacaq tutan orqanizmlərin həyat formaları hətta qohumluq əlaqələri olmayan növlərdə hansı oxşarlığa səbəb ola bilər? (Çəki: 1)

- daxili oxşarlığa  
 fizioloji oxşarlığa  
 bioloji oxşarlığa  
 morfoloji oxşarlığa  
 fitoloji oxşarlığa
- 

Sual: Biosenozun populyasiyalarında olan orqanizmlər bir – biri ilə neçə cür qarşılıqlı təsirdə olur? (Çəki: 1)

- birbaşa və əyri yollarla  
 dolayı və əks  
 düz və əyri  
 əks və birbaşa  
 birbaşa və dolayı yolla
- 

Sual: Biosenozların funksional quruluşunun göstəriciləri aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- biosenozun sabitliyi
  - növ tərkibi
  - trofik səviyyələrin sayı
  - ilkin məhsuldarlığı, enerji axını
  - maddələr dövrünün intensivliyi
- 

Sual: Biosenozun funksional quruluşu hansı proses nəticəsində yaranmış və hər bir canlı bu quruluşda öz yerini tutmuşdur? (Çəki: 1)

- inkişaf prosesində
  - təkamül prosesində
  - davamlı prosesdə
  - stabil prosesdə
  - müvazinətli prosesdə
- 

Sual: Biosenozlarda dəyişkənlik prosesləri hansı mürəkkəb yollarla baş verir? (Çəki: 1)

- paralel, düz əlaqə, fasiləli
  - fasiləsiz, impulslarla, əks əlaqələr
  - ardıcıl, paralel, əks əlaqə
  - paralel, düz, maili əlaqə
  - perpendikulyar, paralel, dairəvi
- 

Sual: Hansı proseslər biosenozun dəyişkənliyinin sürətinin artmasına səbəb olur? (Çəki: 1)

- dairəvi və düz istiqamətli dəyişmələr
  - fasiləli və fasiləsiz dəyişmələr
  - əks əlaqə və ardıcıl dəyişmələr
  - ardıcıl və paralel dəyişmələr
  - ardıcıl və dairəvi dəyişmələr
- 

Sual: Biosenozda orqanizmlərin bir-birinə təsiri necə adlanır? (Çəki: 1)

- koaksiya adlanır
  - əlqə adlanır
  - rabitə adlanır
  - qarşılıqlı təsir adlanır
  - kovalent adlanır
- 

Sual: Biosenozlarda maddə və enerji axınlarını miqdarca xarakterizə etmək üçün hansı sxemlərdən istifadə olunur? (Çəki: 1)

- dövrü sxemlərdən
  - enerji sxemlərindən
  - maddələr sxemindən
  - piramida sxemlərindən
  - fasiləsiz sxemlərdən
-

Sual: Biosenozlarda neçə növ qida zəncirinin uzuluğunu məhdudlaşdıran piramidalarından istifadə edilir? (Çəki: 1)

- enerji, kütlə, münasibət
  - say, keyfiyyət, kəmiyyət
  - enerji, miqdar, keyfiyyət
  - biokütlə, çəki, quruluş
  - enerji, say tərkibi, biokütlə
- 

Sual: Biosenozda trofik səviyyədə biokütlənin əmələ gəlmə sürətini hansı piramida göstərir? (Çəki: 1)

- enerji piramidası
  - say tərkibi piramidası
  - biokütlə piramidası
  - inkişaf piramidası
  - həcm piramidası
- 

Sual: Biosenozlarda trofik səviyyədə enerji piramidasının oturacağı nəyi göstərir? (Çəki: 1)

- I məhsuldarlığın enerjisini
  - II məhsuldarlığın enerjisini
  - III məhsuldarlığın enerjisini
  - biokütlənin enerjisini
  - populyasiyaların enerjisini
- 

Sual: Biosenozlarda populyasiyaların enerjisini transformasiya etmək qabiliyyətini hansı piramida müəyyən edir? (Çəki: 1)

- say tərkibi piramidası
  - enerji piramidası
  - maddə piramidası
  - hərəkət piramidası
  - dövrən piramidası
- 

Sual: Hansı piramidalardan alınan nəticələrə əsasən biosenozun həm də aqrobiosenozların məhsuldarlığını proqnozlaşdırmaq olar? (Çəki: 1)

- say tərkibi piramidasından
  - biokütlə piramidasından
  - enerji piramidasından
  - dövrən piramidasından
  - hərəkət piramidasından
- 

Sual: Hansı ekoloji piramida biosenozda olan canlıların miqdarını müəyyənləşdirərək onları trofik səviyyələr üzrə qruplaşdırır? (Çəki: 1)

- enerji piramidası
- məhsuldarlıq piramidası

- biokütlə piramidası
  - say tərkibi piramidası
  - dövri piramida
- 

Sual: Hansı piramidaya əsasən tezyayılan və zərərli mikrobların, parazit və həşəratların, yırtıcıların artım dinamikasını müəyyən edib, onlara qarşı vaxtında mübarizə tədbirləri hazırlamaq mümkün olur? (Çəki: 1)

- enerji piramidasına əsasən
  - biokütlə piramidasına əsasən
  - davranış piramidasına əsasən
  - məhsuldarlıq piramidasına əsasən
  - say tərkibli piramidaya əsasən
- 

Sual: Hansı ekoloji piramida trofik səviyyələrə uyğun gələn düzbucaqlarda canlıların vahid həcmə və ya sahəyə düşən miqdarını göstərir? (Çəki: 1)

- biokütlə piramidası
  - say tərkibi piramidası
  - enerji piramidası
  - keyfiyyət piramidası
  - kəmiyyət piramidası
- 

Sual: Hansı piramidaya əsasən biosenozda optimal ekoloji vəziyyəti müəyyənləşdirmək, birinci trofik səviyyənin böhran kütləsini təyin etmək mümkün olur? (Çəki: 1)

- enerji piramidası
  - biokütlə pirdaidası
  - say tərkibi piramidası
  - keyfiyyət piramidası
  - kəmiyyət piramidası
- 

Sual: Biosenoz və onlarda olan ayrı-ayrı orqanizm növləri aşağıdakı əsas göstəricilərlə xarakterizə olunurlar. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- bolluq, tezlik
  - daimilik, dominantlıq
  - aparıcılıq, sədaqət
  - sadıqlıq, müxtəliflik]
  - struktur, dövrülük
- 

Sual: Biosenozda vahid sahəyə və ya həcmə düşən fərdlərin miqdarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- məhsul adlanır
  - enerji adlanır
  - kütlə adlanır
  - bolluq adlanır
  - məhsuldarlıq adlanır
-

Sual: Biosenoz daxilində bolluq necə dəyişir? (Çəki: 1)

- sutka üzrə dəyişir
  - illər üzrə dəyişir
  - gün ərzində dəyişir
  - əsr ərzində dəyişir
  - fəsillər üzrə dəyişir
- 

Sual: Aşağıdakı hadisələr biosenoz daxilində say tərkibinin dalğalanmasına bu isə bolluq göstəricilərinin dəyişməsinə səbəb olur? Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- normal təbii şərait
  - təbii fəlakətlər
  - antropogen qəzalar
  - sosial münasibətlər
  - emiqrasiya, immiqrasiya
- 

Sual: Biosenozda növlərdə bolluğu müəyyən etmək üçün neçə ballıq dərəcədə istifadə edilir? (Çəki: 1)

- 7 ballıq dərəcəfən
  - 5 ballıq dərəcədən
  - 4 ballıq dərəcədən
  - 2 ballıq dərəcədən
  - 9 ballıq dərəcədən
- 

Sual: Biosenozda seçilmiş nümunədə öyrənilən növün miqdarının, bütün seçilmiş nümunələrin miqdarının faizlərlə miqdarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- tezlik deyilir
  - dominantlıq deyilir
  - daimilik deyilir
  - sadıqlıq deyilir
  - müxtəliflik deyilir
- 

Sual: Biosenozda daimiliyin miqdarından asılı olaraq növləri neçə kateqoriyalara ayırırlar? (Çəki: 1)

- müvəqqəti, daimi, stabil
  - əlavə, davamlı, müvəqqəti
  - daimi, əlavə, təsadüfi
  - müvəqqəti, təsadüfi, stabil
  - sabit, dayanıqlı, tarazlı
- 

Sual: Biosenozda növün biosenozla bağlılıq dərəcəsi necə adlanır? (Çəki: 1)

- dominantlıq
- sabitlik
- daimilik
- sadıqlıq deyilir

dayanıqlıq

---

Sual: Biosenozda sadıqlıy  görə növləri ne  kateqoriyaya ayırırlar? ( eki: 1)

- sadıq, müvəqqəti, yad, daimi  
 daimi, dominant, yad, qohum  
 qohum, əlaqəli, əlaqəsiz, müvəqqəti  
 yad, qohum, sadıqlıq, daimilik  
 səciyyəvi, perferent, yad, indifferent
- 

Sual: Biosenozda onun daxilində növlərin müxtəlifliyini hansı göstərici müəyən edir?  
( eki: 1)

- müxtəliflik  
 dominantlıq  
 sadıqlıq  
 liderlik  
 dövrülük
- 

Sual: Biosenozları xarakterizə edən bütün göstəricilərin saat, gün, mövsüm ərzində ritmli dəyişməsinə n  deyilir? ( eki: 1)

- dominantlıq deyilir  
 liderlik deyilir  
 bolluq deyilir  
 müxtəliflik deyilir  
 dövrülük deyilir
- 

### **BÖLMƏ: 19.02**

Ad	19.02
Suallardan	23
Maksimal faiz	23
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	2 %

---

Sual: Bisenozlarda növlərarası münasibətlər ümumi formada hansı tiplərə ayrılır?  
( eki: 1)

- antibioz, neytralizm, simbioz  
 sabitlik, dayanıqlıq, d yuşk nlik  
 mutualizm, formalizm, parazitizm  
 komensalizm, dayanıqlıq, sabitlik  
 neytralizm, sabitlik, mutualizm
-

Sual: Ekosistemdə hər hansı bir növün öz təsir zonası hədlərində digər növlərin fərdlərinin məskunlaşmasına imkan verməməsi növlərarası münasibətlərin hansı tipinə aiddir? (Çəki: 1)

- neytralizm tipinə
  - antibioz tipinə
  - simbioz tipinə
  - komensalizm tipinə
  - mutualizm tipinə
- 

Sual: Ekosistemdə növlərarası münasibətlərdə antibioz potensial rəqiblərə əsasən nə cür təsir göstərir? (Çəki: 1)

- fiziki təsir
  - istilik təsir
  - kimyəvi təsir
  - mexaniki təsir
  - elektrik təsir
- 

Sual: Ekosistemlərdə əhəmiyyətli formada birbaşa əlaqələr yaratmayanlar və bir-birinə nəzərə çarpan dərəcədə bioloji təsir göstərməyənlər növlərarası münasibətlərin hansı tipinə aid edilir? (Çəki: 1)

- simbioz tipinə
  - antibioz tipinə mutualizm tipinə
  - mutualizm tipinə
  - neytralizm tipinə
  - komensalizm tipinə
- 

Sual: Biosenozda hər iki növ üçün və ya növlərdən biri üçün sərfəli olan sıx funksional münasibətlər növlərarası münasibətlərin hansı tipinə aid edilir? (Çəki: 1)

- antibioz tipinə
  - mutualizm tipinə
  - neytralizm tipinə
  - komensalizm tipinə
  - simbioz tipinə
- 

Sual: Biosenozlarda hansı münasibətdə olan növlərin qarşılıqlı asılılığı o qədər yüksək olur ki, onlar bir-birindən izole edilmiş şəraitdə normal yaşaya bilmirlər? (Çəki: 1)

- mutualizm münasibətlərindən
  - simbioz münasibətlərdə
  - antibioz münasibətlərdə
  - neytralizm münasibətlərində
  - komensalizm münasibətlərində
- 

Sual: Biosenozda hansı növlərarası münasibətlərdə qarşılıqlı münasibətlər növlərdən biri üçün sərfəli, digəri üçün neytral olur? (Çəki: 1)

- antibioz münasibətlərdə

- komensalizm münasibətlərində
  - simbioz münasibətlərdə
  - mutualizm münasibətlərində
  - neytralizm münasibətlərində
- 

Sual: Hansı heyvanlar yemləndikləri yerlərdə biokütlələrin bioloji dövrünü sürətləndirirlər? (Çəki: 1)

- sürünənlər
  - məmlilər
  - fitofaqlar
  - quşlar
  - balıqlar
- 

Sual: Fitofaqlarda toxumla qidalanmada heyvanla onun qidalandığı bitki növləri arasında nə cür münasibətlər formalaşır? (Çəki: 1)

- münasibətlər formalaşır
  - əlaqələr formalaşır
  - rabitə formalaşır
  - uyğunlaşmalar formalaşır
  - əks münasibətlər formalaşır
- 

Sual: Əsasən təbiətdə toxumların yayılmasında hansı heyvanlar böyük rol oynayırlar? (Çəki: 1)

- balıqlar və yosunlar
  - sürünənlər və həşəratlar
  - bitkilər və kollar
  - məməlilər və quşlar
  - göbələklər və həşəratlar
- 

Sual: Bitki və heyvanların qarşılıqlı əlaqələrinin mürəkkəb formaları hansı əlaqələrə görə yaranmışdır? (Çəki: 1)

- birbaşa əlaqələrə görə
  - sərbəst əlaqələrə görə
  - məcburi əlaqələrə görə
  - enerji əlaqələrinə görə
  - trofik əlaqələrə görə
- 

Sual: Fitosenozların tərkibinə və dinamikasına əhəmiyyətli dərəcəfə kimlərin fəaliyyət formaları təsir göstərir? (Çəki: 1)

- heyvanların fəaliyyəti
  - balıqların fəaliyyəti
  - quşların fəaliyyəti
  - virusların fəaliyyəti
  - göbələklərin fəaliyyəti
-



Sual: Yırtıcılarla onların qurbanları arasındakı münasibətlər birbaşa hansı əlaqələrə əsaslanır? (Çəki: 1)

- biokütlə əlaqələrinə
  - trofik əlaqəyə
  - enerji əlaqəsinə
  - fiziki əlaqəyə
  - fizioloji əlaqəyə
- 

Sual: Ətyeyən heyvanların ovlama tipi qurbanın hansı xüsusiyyətinə uyğunlaşır? (Çəki: 1)

- fizioloji xüsusiyyətinə
  - morfoloji xüsusiyyətinə
  - bioloji xüsusiyyətinə
  - davranış xüsusiyyətinə
  - stabil xüsusiyyətinə
- 

Sual: Biosenozda tutduqları mövqeyə görə parazitlər neçə qrupa bölünür? (Çəki: 1)

- könüllü və məcburi parazitlər
  - xüsusi və könüllü parazitlər
  - daimi və müvəqqəti parazitlər
  - ektoparazitlər və endoparazitlər
  - azad və daimi parazitlər
- 

Sual: Hansı parazitlər sahibinin üstündə yaşayır və onun örtüyü ilə bağlı olur? (Çəki: 1)

- azad parazitlər
  - xüsusi parazitlər
  - könüllü parazitlər
  - daimi parazitlər
  - ektoparazitlər
- 

Sual: Hansı parazitlər sahiblərinin içərisində yaşayırlar? (Çəki: 1)

- endoparazitlər
  - daimi parazitlər
  - könüllü parazitlər
  - xüsusi parazitlər
  - azad parazitlər
- 

Sual: Parazitlə sahibinin əlaqələrinin yaxınlıq dərəcəsinə görə parazitizmin neçə növü mövcuddur? (Çəki: 1)

- azad və sərbəst
- məcburi və könüllü
- daimi və müvəqqəti
- daimi və dəyişkən

dəyişkən və sabit

---

Sual: Biosenozda iki və daha çox növ eyni ehtiyatlardan istifadə etdidə onlar arasında nə cür münasibət yaranır? (Çəki: 1)

- biganəlik yaranır
  - düşmənçilik yaranır
  - neytrallıq yaranır
  - dostluq yaranır
  - rəqabət yaranır
- 

Sual: Heyvanlarda rəqabətin neçə forması ola bilər? (Çəki: 1)

- birbaşa və dolay rəqabət
  - azad və məcburi rəqabət
  - sərbəst və məcburi rəqabət
  - azruolunmaz və azad rəqabət
  - dolay və məcburi rəqabət
- 

Sual: Hnası rəqabət antoqonist münasibətlərə çevrilir və dava, təbii ehtiyatlara yolun bağlanması, kimyəvi üsulla sıxışdırma formaları təzahür edir? (Çəki: 1)

- azad
  - birbaşa
  - məcburi
  - sərbəst
  - arzuolunmaz
- 

Sual: Hansı rəqabətdə növlərdən biri təbii ehtiyatı və ya ərazini öz inhisarına alır, digər növün yaşayış şəraitini çətinləşdirir? (Çəki: 1)

- azad rəqabətdə
  - sərbəst rəqabətdə
  - dolay rəqabətdə
  - məcburi rəqabətdə
  - azruolunmaz rəqabətdə
- 

Sual: Ayrı-ayrı populyasiyaların sayının dinamikasından və bioloji fəallığından asılı olaraq maddə və enerji mübadiləsi necə dəyişir? (Çəki: 1)

- intensivliyi və istiqaməti dəyişir
  - intensivliyi və istiqaməti dəyişmir
  - intensivliyi və istiqaməti sabit qalır
  - intensivliyi və istiqaməti stabildir
  - intensivliyi və istiqaməti dalğalanır
- 

## **BÖLMƏ: 22.02**

Ad

22.02

Suallardan

24

---



Sual: Ekosistemdə yaşayış şəraitinin gündəlik və illik dinamikasında baş vermiş kompleks uyğunlaşmaları nə əks etdirir? (Çəki: 1)

- rüblük dəyişiklər
- illik dəyişiklər
- fəsil dəyişikləri
- payız dəyişikləri
- yay dəyişikləri

Sual: Differensiasiyalar nəticəsində insanların hansı tipləri yaranmışdır və bu tiplərə uyğun əlamətlər formalaşmışdır? (Çəki: 1)

- xüsusi tiplər yaranmışdır
- adaptiv tiplər yaranmışdır
- ümumi tiplər yaranmışdır
- sərbəst tiplər yaranmışdır
- stabil tiplər yaranmışdır

Sual: Müəyyən qrup əlamətlərinə görə tarixi inkişafda formalaşmış insan qruplarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- millət deyilir
- qrup deyilir
- irqlər deyilir
- gen deyilir
- mutantlıq deyilir

Sual: Adaptiv əlamətlərinə görə insanlar necə qruplaşdırılmışdır? (Çəki: 1)

- asiyalı, zənci, qaraçı
- zənci, ağ, sarı
- qaraçı, sarı, zənci
- avropoid, zənci, monqoloid
- monqoloid, çəpgözlü, zənci

Sual: Müxtəlif coğrafi zonalarda yaranan adaptiv əlamətləri neçə qrupa ayırırlar? (Çəki: 1)

- xüsusi və ümumi
- ümumi və cüt
- tək və cüt
- ikili və dördlü
- ümumi və səciyyəvi

Sual: İnsanlarda hansı adaptiv əlamətlər bədən sümük-əzələ kütləsinin göstəriciləri, insanın qanındakı immunitet zülallarının miqdarını göstərir? (Çəki: 1)

- ümumi əlaqələr
  - səciyyəvi əlaqələr
  - xüsusi əlaqələr
  - ümumiləşdirilmiş əlaqələr
  - stabilləşmiş əlaqələr
- 

Sual: Trofik və subtropik iqlim qurşaqlarında aşağıdakı münasibətlərə görə fərqlənən əhali qrupu geniş yayılmışdır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- irqi
  - fizioloji
  - etnik
  - iqtisadi
  - iqlim amilləri
- 

Sual: Mərkəzi Asiyanın sərt, toz tufanları ilə müşayiət olunan iqliminə uyğunlaşmış hansı adaptiv tiplər yaşayır? (Çəki: 1)

- zəncilər yaşayır
  - avropoidlər yaşayır
  - monqoloidlər yaşayır
  - qəbilələr yaşayır
  - tayfalar yaşayır
- 

Sual: İqlim amillərinin təsiri altında yaşayan insanlarda hansı əlamətlər kompleksi yaranmışdır? (Çəki: 1)

- fizioloji əlamətlər
  - morfoloji əlamətlər
  - irqçilik əlamətlər
  - morfofizioloji əlamətlər
  - ekoloji əlamətlər
- 

Sual: Yastı burun, yastı sifət, göz küncələrindəki qırıqlar hansı adaptiv irqlərə aid edilir? (Çəki: 1)

- avropoidlərə aid edilir
  - zəncilərə aid edilir
  - metislərə aid edilir
  - qaraçılara aid edilir
  - monqoloidlərə aid edilir
- 

Sual: Hansı adaptiv tiplərin bədən quruluşu istiliyin orqanizmdən daha sürətlə ayrılmasına imkan yaradır? (Çəki: 1)

- zəncilərin
- monqoloidlərin

- sarı dərillərin
  - ağ dərillərin
  - boz dərillərin
- 

Sual: Arktika tipinə aid olan insanların sərt soyuqlar şəraitində bədənlərinin temperaturu necə tənzimlənir? (Çəki: 1)

- istilik qəbulu ilə
  - xüsusi nəzarət vasitəsilə
  - qida qəbulu ilə
  - istilik mübadiləsi ilə
  - enerji mübadiləsi ilə
- 

Sual: Yüksəkliklərdə və dağlıq ərazilərdə yaşayan adamlarda dağ adaptiv tipinin formalaşmasında aşağıdakı ekoloji amillər əsas rol oynamışdır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- aşağı temperatur
  - birtipli qida
  - temperaturun kəskin artması
  - aşağı atmosfer təzyidi
  - oksigen çatışmamazlığı
- 

Sual: İndiki dövrdə və gələcəkdə insanın təkamülünə aşağıdakı amillərin təsir edəcəyi söylənir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- seçmə; say tərkibinin dalğalanması
  - təcrid olunma
  - genetik-avtomatik proseslər
  - ətraf mühitin təsiri nəzərə alınmır
  - mutasiya
- 

Sual: Bir ümumi genafonda malik olan insan cəmiyyətinin formalaşmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- mutasiya deyilir
  - genafond deyilir
  - təbii fond deyilir
  - mutantlıq deyilir
  - panmiksiya deyilir
- 

Sual: İnsanlarda irsi xəstəliklərin səviyyəsinin yüksəlməsinə nə səbəb ola bilər? (Çəki: 1)

- genetik qohumluqlar
  - qəbilə qohumluqları
  - mutasiya
  - əhəlinin artımının sürəti
  - gentərin dəyişməsi
-

Sual: İnsanların bəzi xarici mühit amillərini dəyişə bilmədikləri üçün həmin amillərin təsirinə uyğunlaşmaları nəticəsində nələr əmələ gəlmişdir? (Çəki: 1)

- millətlər əmələ gəlmişdir
  - irqlər əmələ gəlmişdir
  - tayfalar əmələ gəlmişdir
  - qəbilələr əmələ gəlmişdir
  - qruplar əmələ gəlmişdir
- 

Sual: İnsanın genotipinin xüsusiyyətləri onun hansı qabliyyətini müəyyən edir? (Çəki: 1)

- uyğunlaşma qabliyyətini
  - fəaliyyət qabliyyətini
  - yaşama qabliyyətini
  - fiziki qabliyyətini
  - fizoloji qabliyyətini
- 

Sual: İnsanlar bəzi xarici mühit amillərini dəyişə bilmədikləri halda onlarda həmin amillərin təsirindən hansı proseslər getmişdir? (Çəki: 1)

- uyğunlaşma
  - dəyişmə
  - stabilləşmə
  - müvazinət
  - dayanıqlıq
- 

Sual: İsti və nəm iqlimdə yaşayan insanların dəriləri nə ilə fərqlənir? (Çəki: 1)

- dərinin qalınlığına görə
  - dərinin yüksək pigmentləşməsinə görə
  - dərinin rənginə görə
  - dərinin nazikliyinə görə
  - dərinin zəifliyinə görə
- 

Sual: Hansı adaptiv insan qruplarında soyuqdəymə az müşahidə olunur? (Çəki: 1)

- zəncilərdə
  - monqoloidlərdə
  - avropoidlərdə
  - arı dərilərdə
  - boz dərilərdə
- 

Sual: Hansı adaptiv insan qruplarında raxit xəstəliyi az müşahidə olunur? (Çəki: 1)

- sarı dərililərdə
  - monqoloidlərdə
  - boz dərilərdə
  - avropoidlərdə
  - zəncilərdə
-


Sual: İnsan irqlərinin hələlik tam təsdiq olunmasa da əmələ gəlməsinə aşağıdakı xarici mühit amilləri təsir göstərmişdir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- təbii seçmə
- qida rejmi
- ətraf mühitin geokimyəvi şəraiti
- ətraf mühitin ekologiyası
- ətraf mühitin stabilliyi

Sual: Avropoidlərdə hansı xəstəlik az müşahidə olunur? (Çəki: 1)

- raxit xəstəliyi
- Allergik xəstəliklər
- Ürək-damar xəstəlikləri
- Ankoloji xəstəliklər
- Leykoz xəstəliklər

### **BÖLMƏ: 20.02**

Ad	20.02
Suallardan	16
Maksimal faiz	16
Sualları qarışdırmaq	
Suallar təqdim etmək	1 %

Sual: Ekosistemdə canlıların fəallıq dövrünün zaman üzrə bölünməsi birbaşa nəyə təsir göstərir? (Çəki: 1)

- rəqabəti gücləndirir
- rəqabət normallaşır
- rəqabəti zəiflədir
- rəqabət stabilləşir
- rəqabət böhran hala çatır

Sual: Hansı dəyişiklər ekosistemin daha fundamental xarakteristikalarına toxunur? (Çəki: 1)

- aylıq dəyişiklər
- illik dəyişiklər
- rüblük dəyişiklər
- mövsümi dəyişiklər
- sutkalıq dəyişiklər

Sual: Bitki aləmində struktur və funksional dəyişiklər zamanı üzrə nə cür xarakter daşıyır? (Çəki: 1)

- sutka üzrə dəyişir
- gün ərzində dəyişir

- il ərzində dəyişir
  - ay ərzində dəyişir
  - mövsüm üzrə dəyişir
- 

Sual: Biosenozda inkişaf zamanı bir növün başqası ilə əvəz edilməsi, başqa sözlə biosenozun yeni ərazidə keyfiyyətə yeniləşməsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- ekoloji suksessiya deyilir
  - ekoloji homeostaz deyilir
  - ekoloji enerji deyilir
  - ekoloji tarazlıq deyilir
  - ekoloji dayanıqlıq deyilir
- 

Sual: Ümumi xarakterinə görə suksensiyalar neçə qrupa bölünür? (Çəki: 1)

- birinci və beşinci
  - birinci və ikinci
  - ikinci və üçüncü
  - birinci və beşinci
  - dördüncü və ikinci
- 

Sual: Canlı orqanizmlərin fəaliyyəti ilə dəyişməmiş qidalandırıcı mühitdə başlayan və aralıq cəmiyyətlərdən keçərək formalaşanı dayanıqlı biosenoz neçənci suksessiya adlanır? (Çəki: 1)

- beşinci suksessiya
  - üçüncü suksessiya
  - birinci suksessiya
  - beşinci suksessiya
  - altıncı suksessiya
- 

Sual: Canlı orqanizmlər kompleksinin fəaliyyəti ilə dəyişdirilmiş qidalayıcı mühitdə yaranan biosenoz neçənci suksessiya adlanır? (Çəki: 1)

- birinci suksessiya
  - onuncu suksessiya
  - beşinci suksessiya
  - ikinci suksessiya
  - üçüncü suksessiya
- 

Sual: Canlı aləmin iqlim şəraitinə ən yaxşı uyğunlaşması forması nə hesab edilir? (Çəki: 1)

- enerji hesab olunur
  - biokütlə hesab olunur
  - rəqabət hesab olunur
  - maddə hesab olunur
  - suksessiya hesab olunur
-



Sual: Əvvəlcədən məskun olmayan yerlərdə formalaşmış suksessiyalara nə deyilir?

(Çəki: 1)

- enerji deyilir
  - biotor deyilir
  - fitosenoz deyilir
  - zoofaq deyilir
  - ekogenetik suksessiya deyilir
- 

Sual: Hidrosuksessiylar haradan başlayır? (Çəki: 1)

- çaylarda, göllərdə, dənizlərdə
  - xırda göllərdə, bataqlıq və nohurlarda
  - bulaqlarda, su quyularında, körfəzlərdə
  - dənizlərdə, çaylarda, okeanlarda
  - körfəzlərdə, çaylarda, dənizlərdə
- 

Sual: F.Klementsə görə suksessiya prosesi ümumi halda aşağıdakı fazalardan keçir.

Hansı cavab düzgün deyil. (Çəki: 1)

- çılpaqlaşma
  - miqrasiya
  - müvazinət
  - eseziz; yarış;
  - reaksiya; sabitləşmə
- 

Sual: Məskunlaşma və mühitin şəraitinə uyğunlaşma suksessiya prosesinin hansı fazasına aid edilir? (Çəki: 1)

- yarış fazasına
  - rəqabət fazasına
  - raksiya fazasına
  - eseziz fazasına
  - sabitləşmə fazasına
- 

Sual: Biosenozun formalaşması suksessiya prosesinin neçənci fazasıdır və necə adlanır? (Çəki: 1)

- birinci fazasıdır, çılpaqlaşma adlanır
  - üçüncü fazasıdır, esezis adlanır
  - dördüncü fazasıdır, yarış adlanır
  - ikinci fazasıdır, miqrasiya adlanır
  - axırıncı fazası, sabitləşmə adlanır
- 

Sual: İlk məskunların sıxışdırılması ilə nəticələnən rəqabət suksessiya prosesinin hansı fazasına aid edilir? (Çəki: 1)

- yarış fazasına
- miqrasiya fazasına
- reaksiya fazasına
- sabitləşmə fazasına

çılpaqlaşma fazasına

---

Sual: Məskunlaşmamış ərazinin əmələ gəlməsi suksessiya prosesinin hansı fazasına aid edilir? (Çəki: 1)

- yarış fazasına  
 çılpaqlaşma fazasına  
 sabitləşmə fazasına  
 reaksiya fazasına  
 eseziz
- 

Sual: Biosenozlar dəyişkən coğrafi mühit şəraitində yaşadıklarından ekosisteminin öz əsas funksiyasını dayanıqlı surətdə yerinə yetirməsi üçün hansı uyğunlaşma mexanizmi ilə təmin olunmalıdır? (Çəki: 1)

- adaptasiya ilə  
 dəyişilmə ilə  
 biosenotik uyğunlaşma ilə  
 rəqabət ilə  
 reaksiya ilə
- 

### **BÖLMƏ: 21.02**

Ad	21.02
Suallardan	31
Maksimal faiz	31
Sualları qarışdırmaq	<input checked="" type="checkbox"/>
Suallar təqdim etmək	3 %

---

Sual: Ümumi ərazi tutan və azad evlənə bilən insan qruplarına nə deyilir? (Çəki: 1)

- antropogenetika populyasiyası  
 bitki populyasiyası  
 genetik populyasiya  
 zoofaq populyasiyası  
 fitofaq populyasiyası
- 

Sual: İnsan populyasiyasının formalaşmasında əsas amil nə sayılır? (Çəki: 1)

- dostluq əlaqələri  
 qohumluq əlaqələri  
 yoldaşlıq əlaqələri  
 insani əlaqələri  
 antoqonist əlaqələr
- 

Sual: İnsan populyasiyasının demoqrafik göstəriciləri aşağıdakılardır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- populyasiyanın böyüklüyü
  - doğum və ölüm səviyyələri
  - populyasiyanın mühitdə yayılması
  - iqtisadi vəziyyət
  - yaş tərkibi və həyat tərzı
- 

Sual: İnsan populyasiyasında demoqrafik göstəricilər genafonda əsasən hansı struktur ilə ciddi təsir göstərir? (Çəki: 1)

- dostluq strukturu ilə
  - yoldaşlıq strukturu ilə
  - davranış strukturu ilə
  - kəbin strukturu ilə
  - rabitə strukturu ilə
- 

Sual: İnsan populyasiyasında evlənənlərin strukturu nə ilə müəyyən olunur? (Çəki: 1)

- qrupların sayı ilə
  - qrupların kiçikliyi ilə
  - qrupların dayanıqlığı ilə
  - qrupların sabitliyi ilə
  - qrupların böyüklüyü ilə
- 

Sual: İnsan populyasiyasında say tərkibi 1500-4000 nəfər olan populyasiyalar necə adlanır? (Çəki: 1)

- demamlar adlanır
  - insanlar adlanır
  - tayfalar adlanır
  - qəbilələr adlanır
  - ailələr adlanır
- 

Sual: İnsan populyasiyasında say tərkibi 1500 nəfərə qədər olan populyasiyalar necə adlanır? (Çəki: 1)

- qapralı adlanır
  - təcrid olunmuş adlanır
  - açıq adlanır
  - kənərləşdirilmiş adlanır
  - uzaqlaşdırılmış adlanır
- 

Sual: İnsan populyasiyasında demamlar və təcrid olunmuşlar üçün artım hansı səviyyədə olur? (Çəki: 1)

- orta səviyyədə
  - böhran səviyyədə
  - aşağı səviyyədə
  - normal səviyyədə
  - artım olunur
-

Sual: İnsan populyasiyasında fərdlər arasında genetik qohumluğun yayılması evlənmələr zamanı hansı fəsadlar yaradır? (Çəki: 1)

- keçirici xəstəliklər yaradır
  - heç bir xəstəlik yaratmır
  - irsi xəstəliklər yaradır
  - ruhi xəstəliklər yaradır
  - sümük xəstəlikləri yaradır
- 

Sual: Hazırda insanların miqrasiyasına aşağıdakılar daha çox təsir göstərir. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

- əhalinin sayının sürətlə artması
  - iqtisadiyyatın qeyri-bərabər inkişafı
  - nəqliyyat vasitələrinin çoxluğu
  - əhalinin təminatının yüksək olması
  - müharibələr
- 

Sual: İnsanın yaşama qəbliyyəti onun hansı xüsusiyyətindən asılıdır? (Çəki: 1)

- ətraf mühətdən
  - qida rasionundan
  - fiziki amillərdən
  - abiotik amillərdən
  - genetikindən
- 

Sual: İnsanlarda həyat şəraitinin dəyişməsinin təsiri altında yeni bioloji əlamətin, xas xüsüsələrin əmələ gəlməsinə nə deyilir? (Çəki: 1)

- mutasiya deyilir
  - yaranmış deyilir
  - inkişaf deyilir
  - sönmə deyilir
  - dağılma deyilir
- 

Sual: İnsanlarda DNT molekulunda nukleotidlərin sırasının dəyişməsi nəticəsində nə əmələ gəlir? (Çəki: 1)

- irsiyyət
  - mutantlıq
  - eybəcərlik
  - inkişaf
  - sabitlik
- 

Sual: Genlərdə çoxlu əsasların ardıcılığının pozulması nəyə səbəb olur? (Çəki: 1)

- nöqtəvi mutasiya dəyişmələrinə səbəb olur
- kiçik mutasiya dəyişmələrinə səbəb olur
- kəskin mutasiya dəyişmələrinə səbəb olur
- dönməz mutasiya dəyişmələrinə səbəb olur

düzxətli mutasiya dəyişmələrinə səbəb olur

---

Sual: Hansı kimyəvi maddənin mutagen effekti daha böyükdür? (Çəki: 1)

**H<sub>2</sub>SO<sub>4</sub> (sulfat turşusu)**

HCl (xlorik turşusu)

üzvi turşular

**HN O<sub>3</sub> (nitrat turşusu)**

NaCl (xörək duzu)

---

Sual: Əhalinin sıxlığının dövrü surətdə dəyişməsinə hansı hadisələr daha çox təsir edir? (Çəki: 1)

doğum və ölüm

xəstəlik və ölüm

miqrasiya və məskunlaşma

qəzalar və həyat tərzı

ölüm və miqrasiya

---

Sual: Vulkan püskürmələri texnotik hadisələr,yolxucu və təhlükəli xəstəliklər əhalinin artımına necə təsir göstərin? (Çəki: 1)

əhalinin sıxlığı dövrü olaraq dəyişir

əhalinin sıxlığı sabit qalır

əhalinin sıxlığı azalır

əhalinin sıxlığı artır

əhalinin sıxlığı stabildir

---

Sual: Müxtəlif populyasiyalarda yaşayan adamlar arasında müxtəlif fiziki əlamətlərin və həyat tərzlərinin formalaşmasına nə səbəb olunmuşdur? (Çəki: 1)

təcrid olunma sədləri

müxtəlif sədlər

eyni uzunluqda sədlər

bərabər sədlər

qeyri-bərabər sədlər

---

Sual: Azad evlənmələrin qarşısını aşağıdakı təcrid olunma sədləri alır. Hansı cavab düzgün deyil? (Çəki: 1)

coğrafi; mədəni;

mükəmməllik

iqtisadi

siyasi, dini

əxlaqi-etik sədlər

---

Sual: Müxtəlif rezus-faktorlu valideynlərdən doğulmuş döldə hansı xəstəlik başlayır? (Çəki: 1)

asmatik

- allergik
  - hemolitik
  - ürək çatışmamazlığı
  - dimfatik
- 

Sual: Orqanizmin genotipi ilə mühitin qarşılıqlı əlaqələri nəticəsində formalaşmış funksional və quruluş əlamətlərinin toplusuna nə deyilir? (Çəki: 1)

- fenotip deyilir
  - biotip deyilir
  - antitip deyilir
  - monotip deyilir
  - politip deyilir
- 

Sual: İnsanlarda yüksək səviyyədə irsi müxtəliflik hansı çoxluğun yaranmasında özünü biruzə verir? (Çəki: 1)

- monotipli çoxluğun
  - fenotipli çoxluğun
  - politipli çoxluğun
  - biotipli çoxluğun
  - antitipli çoxluğun
- 

Sual: Eyni növün populyasiyasında bir sıra fərqli fenotiplərin olmasına nə deyilir? (Çəki: 1)

- poligözəllik deyilir
  - polistrukturlik deyilir
  - polimorfizm deyilir
  - polidestruktivlik deyilir
  - polirabitə deyilir
- 

Sual: Hansı xüsusiyyət insanların təbəqələşməsinə səbəb olmuş, onların müxtəlif ekoloji vəziyyətlərdə yaşamaq qabiliyyətinə imkan yaratmışdır? (Çəki: 1)

- poligenetiklik
  - polistrukturluk
  - polifizioloji
  - polimorfizm
  - polimorfoloji
- 

Sual: İnsanın yaşama qabiliyyəti onun hansı xüsusiyyətlərindən asılıdır? (Çəki: 1)

- genotipinin sayından
  - genotipinin xassəsindən
  - genotipinin funksiyalarından
  - genotipinin adaptasiyasından
  - genotipinin xüsusiyyətindən
-

Sual: Müasir dövrdə antropogen mutasiya törədicilərinin təsiri əsasən hansı mutasiyalara gətirib çıxarır? (Çəki: 1)

- somatik (bədən) mutasiyalarına
  - qan mutasiyasına
  - hüceyrə mutasiyasına
  - gen mutasiyasına
  - fizioloji mutasiyaya
- 

Sual: İnsanların mühit amilləri fərqli olan yerlərdə məskunlaşması onlarda hansı ekoloji dəyişiklər yaratmışdır? (Çəki: 1)

- ekoloji differensiasiya yaratmışdır
  - ekoloji dəyişiklik yaratmışdır
  - ekoloji sabitlik yaratmışdır
  - ekoloji sabillik yaratmışdır
  - ekoloji təsirlər yaratmışdır
- 

Sual: Ekologiya elminin inkişaf tarixini neçə mərhələyə ayırırlar? (Çəki: 1)

- 5 mərhələyə
  - 2 mərhələyə
  - 3 mərhələyə
  - 7 mərhələyə
  - 4 mərhələyə
- 

Sual: Ekologiya elmi hansı fəaliyyət sahələrinə təsir göstərir? (Çəki: 1)

- iqtisadiyyata, dinə, əxlaqa, tərbiyəyə, əmək fəaliyyətinə
  - əmək fəaliyyətinə, tərbiyəyə, dinə, əxlaqa
  - iqtisadiyyata, mədəniyyətə, əxlaqa, siyasətə
  - əxlaqa, davranışa, biliyə, əmək fəaliyyətinə
  - mədəniyyətə, musiqiyə, siyasətə, sosial vəziyyətə
- 

Sual: Müasir bitki növlərinin əksəriyyət qidalanma üsuluna görə hansı qrup canlılara aid edilir? (Çəki: 1)

- avtotroflara
  - heterotroflara
  - miksotroflara
  - prokariotlara
  - bakteriyalara
- 

Sual: İnsan populyasiyasına qrupların böyüklüyünü hansı struktur müəyyən edir? (Çəki: 1)

- subayların strukturu
  - evlənənlərin strukturu
  - Yeniyetmələrin strukturu
  - Yaşlıların strukturu
  - Uşaqların strukturu
-



11

12